PRINȚ€$A $PORURI£OR

News'week

Mii de bugetari din ministere și primării primesc sporuri pentru boli închipuite. Între ei se distinge secretarul general al Camerei Deputaților. Silvia-Claudia Mihalcea încasează, lunar, un spor de 3.000 lei pentru „condiții vătămătoare".

Anul 3 ■ Numărul 90 ■ Preț: 11,90 lei ■ 24-30.01.2020

BIBLIOTECA ALEPH

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

KISS FM

KISS FM ESTE RADIOUL NR. 1 ÎN ROMÂNIA

Conform studiului de audiență realizat în perioada 26 august - 15 decembrie de IMAS - Marketing și Sondaje și MERCURY RESEARCH S.R.L., la nivel național, Kiss FM este ascultat zilnic de **2.590.700 de persoane**.

Vă mulțumim!

Newsweek ROMÂNIA

24-30.01.2020 _ ANUL 3 _ NR.90

SUMAR

Periscop

06 **Litigiu**
Cum și-a dat România cu stângul în dreptul în cazul Micula

Opinii

10 RĂZVAN CHIRUȚĂ
Cea mai bună meserie, în birocrație

11 RADU PARASCHIVESCU
Calendar

Dosar

12 **Sporuri**
PSD: Milioane de euro de la buget pentru boli închipuite

14 Pericol mortal, „recompensat" cu un salariu mediu

Periscop

20 **Analiză**
Lecția unor voluntari. Cum formăm, din școală, generațiile care să respecte legea

25 Ambasadorii Justiției

26 **Injustiție**
Cum să ucizi un dosar de evaziune de 10.000.000 lei

28 **Consiliul de monitorizare**
O instituție ratată

30 **Perlele politicienilor**
Aberația de început de campanie

Internațional

34 **Top 10**
Ce se va întâmpla la nivel global în 2020.

38 Reza Pahlavi

Magazin

40 **Tehnologie**
Doctor Amazon

52 **Auto**
OPEL CORSA 1.5D ELEGANCE
Personalitate multiplă

56 **Sănătate**
De ce ne simțim bine când facem sport

58 **Punctul pe I**
Kelly McCreary

60 **Transformare**
De la rugby la fotbal și invers

Calendar

62 Cuza pune bazele României

» P.40

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

REDACTOR-ȘEF _ Răzvan Chiruță

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ Cătălin Prisacariu

Online manager _ Ștefan Onica
Senior editor _ Mircea Marian
Senior editor _ Silviu Sergiu
Senior editor _ Mihai Duță
Senior editor _ Petre Bădică
Senior editor _ Ramona Ursu
Editor _ Flavia Drăgan
Editor _ Adina Mutăr
Editor _ Răzvan Scăețeanu
Reporter special _ Petru Zoltan
Reporter _ Adelina Sahlean
Contributori _ Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

CORECTURĂ

Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

ST. MORITZ, ELVEȚIA

Albastru patinat

12 patinatori de viteză aleargă în finala feminină, în timpul celei de a șaptea zi – 16 ianuarie - a Olimpiadei de Iarnă pentru Tineret, care se desfășoară în superbul oraș elvețian care a fost și gazdă a jocurilor olimpice de iarnă în 1948.

DAVID RAMOS/GETTY IMAGES

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Grămadă periculoasă

Dacă sardelele ar calatori cu metroul s-ar simți, probabil, ca bucureștenii care trebuie să folosească acest mijloc de transport la orele de vârf, pe pompos numita *Magistrală 1.* Riscul de accident e major.

INQUAM PHOTOS/GEORGE CALIN

TALISAY, FILIPINE

Tall și neliniștit

Vulcanul din provincia Batangas a erupt și localnicii au fost evacuați, pe măsură ce cenușa s-a răspândit până la un kilometru în înălțime pe 12 ianuarie. Nivelul de alertă a fost la 3 din 5.

EZRA ACAYAN/GETTY IMAGES

ISTANBUL, TURCIA

Felină și mașină

Parcul Leilor din Istanbul adăpostește 21 de feline adulte din 9 specii: tigru, leu alb, tigru siberian, pantera neagră, caracal, leopard, linx și pumă.

SEBNEM COSKUN/ANADOLU AGENCY VIA GETTY IMAGES

JEEP

LITIGIU

Cum și-a dat România cu stângul în dreptul în cazul Micula

Odiseea despăgubirilor de sute de milioane de euro a început acum mai bine de 20 de ani. Și nu s-a oprit.

OAMENII DE AFACERI IOAN ȘI Viorel Micula au câștigat 84,5 de milioane euro în urma unui proces desfășurat la Curtea de Arbitraj de la Washington, dar statul român a plătit aproximativ 400 de milioane euro. Diferența de peste 300 de milioane euro o reprezintă dobânzi și penalități pentru că statul român nu a vrut să plătească la timp banii datorați. Într-un alt caz, conex acestuia, frații Micula mai vor 2,4 miliarde euro de la stat. Arbitrajul în această speță este în plină desfășurare, tot la Washington.

Ajutoare de stat în 1999

În urmă cu 22 de ani, guvernul condus de premierul Radu Vasile a emis Ordonanța de Urgență 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate, publicată în „Monitorul Oficial" pe data de 2 octombrie 1998, prin care s-a stabilit că „o arie geografică poate fi declarată zonă defavorizată pentru o perioadă de cel puțin 3 ani, dar nu mai mult de 10 ani". În virtutea acestei calificări, societățile beneficiau de o serie de facilități fiscale. De exemplu, firmele care își desfășurau activitatea în zonele defavorizate beneficiau de scutirea de la plata taxelor vamale și TVA pentru mașini, utilaje și echipamente care se importau pentru desfășurarea activității. În plus, erau scutite de plata impozitului pe profit, restituirea taxelor vamale pentru materii prime și piese de schimb, plus multe alte beneficii fiscale. Toate aceste avantaje fiscale aveau rolul de a dezvolta zonele defavorizate.

Câteva luni mai târziu, în aprilie 1999, Guvernul Radu Vasile a dat Hotărârea de Guvern 194/1999 privind declararea zonei miniere Ștei-Nucet, din Bihor, ca zonă defavorizată pentru o perioadă de 10 ani. În acest context, frații Ion și Victor Micula, cetățeni suedezi, au făcut primele investiții în zonă, care au stat la baza imperiului construit din producerea și vânzarea băuturilor răcoritoare, alcool și ape minerale.

DE

PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

Ajutoare anulate la cererea UE

La începutul anilor 2000, România a făcut primele demersuri pentru a adera la Uniunea Europeană (UE). Negocierile oficiale de aderare au fost deschise în februarie 2000, în cadrul reuniunii Consiliului UE pentru Afaceri Generale. Câteva luni mai târziu, pe 13 noiembrie, Comisia Europeană a adoptat „Foaia de parcurs" pentru România în vederea aderării la UE în data de 1 ianuarie 2007.

Un an mai târziu, pe 21 noiembrie 2001, UE a constatat că existau în România „o serie de scheme de ajutoare existente, precum și scheme de ajutoare noi incompatibile, care nu erau aliniate la acquis comunitar", inclusiv facilități acordate în temeiul Ordonanțelor de Urgență emise de Guvernul Radu Vasile. În acest sens, România trebuia să adopte și să îndeplinească o serie de măsuri în concordanță cu legislația Uniunii Europene. Astfel, statul român fost obligat să renunțe la acordarea de ajutoare de stat pentru zonele defavorizate.

Premierul Radu Vasile a aprobat facilitățile fiscale anulate apoi de premierul Adrian Năstase, care au dus la disputa cu frații Micula

Apare și un tratat cu Suedia

Primele măsuri au fost luate în 2002. Atunci, Guvernul condus de premierul Adrian Năstase a abrogat facilitatea privind scutirea impozitului pe profit prin Legea 414/2002. Între timp, România și Suedia au negociat Tratatul bilateral de investiții pentru protejarea investițiilor, care a intrat în vigoare la 1 aprilie 2003.

Ulterior, Parlamentul României a adoptat Legea 345/2002, publicată în „Monitorul Oficial" pe 15 septembrie 2003, prin care facilitatea fiscală privind taxa pe valoare adăugată a fost abrogată. Restul facilităților fiscale au fost abrogate de Guvernul Năstase prin Ordonanța de Guvern 94 din 2004.

Arbitraj la Washington

Frații Micula au văzut cum imperiul construit la Bihor începea să se clatine

CÂȘTIGĂTORI
Frații Ioan (sus) și Viorel Micula au înfrânt statul român într-un litigiu arbitral la Washington

în urma anulării facilităților fiscale. Motiv pentru care au solicitat un arbitraj la Washington, motivând că România nu ar fi respectat Acordul privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor între Guvernul României și Regatul Suediei. Demersul a început pe 28 iulie 2005, inițiat de frații Micula și societățile controlate de ei, European Food SA, Starmill Srl și Multipack Srl.

Pratic, frații Micula, în calitate de investitori suedezi, și companiile lor au solicitat inițial restabilirea stimulentelor pentru investiții care fuseseră revocate. Ulterior, aceștia și-au retras parțial cererea și au solicitat, în schimb, despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de revocarea stimulentelor respective, în cuantum de 613 milioane euro. Ei s-au plâns că România a încălcat încrederea legitimă a investitorilor care credeau că acele stimulente urmau să fie disponibile în esență până la 1 aprilie 2009, motiv pentru care a încălcat Tratatul investițional semnat cu Suedia, în intervalul 2003-2007, prin retragerea treptată a facilităților fiscale acordate investitorilor străini în zonele defavorizate. Solicitarea le-a fost admisă pe 24 septembrie 2008.

Comisia Europeană a susținut România

În cursul arbitrajului de la Washington, Comisia Europeană (CE) a intervenit în calitate de „amicus curiae" pentru a oferi informații legate de caz. Astfel, pe 20 iulie 2009, CE a susținut că facilitățile fiscale acordate erau „incompatibile cu normele comunitare privind ajutoarele regionale". Mai mult, facilitățile nu respectau cerințele dreptului comunitar în ceea ce privește costurile eligibile și intensitățile ajutorului, plus că acestea constituiau un ajutor de exploatare, care nu era permis în temeiul normelor privind ajutoarele regionale.

Comisia Europeană a mai susținut că „orice hotărâre care reinstituie privilegiile anulate de România sau care acordă compensări reclamanților din procedura arbitrală pentru pierderea acestor privilegii ar constitui un nou ajutor care nu ar fi compatibil cu Tratatul Uniunii Europene" și că „executarea oricărei hotărâri prin care se impune României să restabilească schemele de investiții care fuseseră declarate incompatibile cu piața internă pe parcursul negocierilor de aderare poate, așadar, să nu aibă loc dacă ar contraveni normelor politicii Uniunii Europene privind ajutoarele de stat".

Finanțele: despăgubiri de 178 milioane euro

Cu toate acestea, arbitrii de la Washington au decis ca România este bună de plată. Astfel, s-a calculat că frații Micula trebuie să primească despăgubiri de 84,54 milioane euro plus dobânzi. Decizia a fost dată pe 11 decembrie 2013. La solicitarea *Newsweek România,* Biroul de Presă al Ministerului de Finanțe a transmis că „valoarea dobânzilor nu a fost calculată de către Tribunalul arbitral, menționându-se doar rata dobânzii aplicabile (ROBOR

FOTO: EUROPEANDRINKS.RO

plus 5%) și data de la care începe să curgă. Din calculele efectuate la nivelul Ministerului Finanțelor Publice la data primirii hotărârii arbitrale, a reieșit o sumă actualizată de aproximativ 178 milioane euro".

Executarea, suspendată de o instanță românească

Cu hotărârea Curții de Arbitraj în mână, frații Micula și două din cele trei firme ale lor au solicitat Tribunalului București să învestească cu formulă executorie decizia de la Washington. Pe 24 martie 2014, Tribunalul București a autorizat punerea în executare, considerând că „hotărârea arbitrală era un act executoriu și trebuia să fie tratată ca o hotărâre definitivă pronunțată la nivel național". După șase zile, un executor a inițiat procedura de executare a hotărârii arbitrale, stabilind un termen limită de șase luni până la care Ministerul Finanțelor român trebuia să efectueze plata a 80% din suma datorată celor patru reclamanți, în conformitate cu hotărârea arbitrală, majorată cu dobânzi și alte costuri.

România a contestat executarea silită și a solicitat adoptarea unor măsuri provizorii, și anume o suspendare temporară a executării. Ca urmare, în septembrie 2014, Tribunalul București a revocat suspendarea executării silite iar Curtea de Apel București a decis să anuleze hotărârea primei instanțe și să suspende executarea.

În replică, Victor Micula a deschis mai multe procese de recunoaștere a hotărârii de arbitraj în Belgia, Franța, Luxemburg, Marea Britanie și SUA.

CE se opune, România nu are încotro

Comisia Europeană a informat România, la 31 ianuarie 2014, că orice punere în aplicare sau executare a hotărârii de la Washington ar constitui un ajutor nou și ar trebui să facă obiectul unei notificări adresate Comisiei. După trei săptămâni, România a informat CE că a făcut o plată parțială de aproximativ 76.000.000 euro. Atunci, la șefia Ministerului de Finanțe se afla Daniel Chițoiu. Ulterior, de-a lungul anului 2014, CE tot susținea ca România să suspende orice plată către frații Micula. Ulterior, pe 5 ianuarie 2015, un executor a executat alte 36,4 milioane lei. De data aceasta în mandatul de ministru al lui Darius Vâlcov.

Oficialii de la Finanțe susțin, în răspunsul transmis către *Newsweek România*, că România și-a „îndeplinit obligațiile din această hotărâre arbitrală (prin compensarea de drept a unor obligații ale reclamanților, prin executarea silită a conturilor Ministerului Finanțelor Publice și prin plata unor sume în conturile deschise pe numele reclamanților, în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr.77/2014, astfel cum a fost aprobată prin Legea nr.20/2015), însă reclamanții din acest dosar nu recunosc modalitatea de executare și încearcă executarea silită a României în diverse jurisdicții din Europa și Statele Unite ale Americii".

Practic, autoritățile române au compensat o datorie fiscală a fraților Micula în valoare de 76 milioane euro. În plus, ei au pus poprire asupra conturilor Ministerului Finanțelor Publice, executându-se silit suma de 10,17 milioane euro.

Totodată, statul român, în mod voluntar, a deschis un cont blocat, în valoare de 106,5 milioane euro, pentru a acoperi paguba adusă fraților Micula.

O instanță din SUA, US District Court for the District of Columbia, a hotărât pe 11 septembrie 2019 că frații Micula trebuie să primească 331 milioane USD plus dobânzi suplimentare. În total, 394,5 milioane euro. După această decizie, frații Micula

Aproape 24 de milioane de lei a plătit statul român avocaților care l-au reprezentat în disputele cu frații Micula și firmele lor

ICSID
Curtea Arbitrală (stânga) a Băncii Mondiale se află la Washington

au decis să execute statul român. Inițial, frații Micula au pus sechestru pe conturile companiei Romatsa, apoi pe acțiunile statului de la companiile Nuclearelectrica și Conpet. Pentru a scăpa de repercursiunile executării, Guvernul condus de Ludovic Orban a decis să apeleze la fondul de urgență pentru a scoate o diferență de 912,5 milioane lei pentru plata despăgubirilor.

Maiorul de Securitate Deleanu, avocatul României

România, prin Ministerul de Finanțe, a plătit în jur de 23,35 milioane de lei caselor de avocatură pentru a apăra interesul statului român în procesul pierdut cu frații Micula. Cei mai mulți bani au fost plătiți către casa de avocatură Deleanu Vasile și Asociații, care a apărat România în Belgia, Marea Britanie și Suedia. Avocatul Vasile Deleanu, fost Căciulă, a fost agent al poliției politice comuniste, având gradul de maior în 1987 și funcția de șef colectiv în cadrul Securității Municipiului București.

În procesul desfășurat în Statele Unite ale Americii, România a fost reprezentată de trei case de avocatură: americanii de la Rock Fusco&Connelly care au încasat 1,33 milioane lei, Ring & Sălăjanu care a primit puțin peste 951.000 lei și Vilaia & Asociații. Ultimii nu au primit oficial niciun ban direct de la Finanțe. România a fost reprezentată în Luxemburg de casa de avocatură Wagener&Associés, care a încasat 1,443 milioane lei.

Procesul din Marea Britanie a scos din buzunarele contribuabililor nu mai puțin de 12,75 milioane de lei pentru casa de avocatură condusă de Vasile Deleanu, care i-a avut ca parteneri pe Trings LLP. În Belgia, România a fost reprezentată tot de casa de avocatură a lui Deleanu, în parteneriat cu Everest Avocats. Și acest proces a scos din buzunarele românilor nu mai puțin de 4,21 milioane lei. Procesul din Suedia a fost condus tot de Deleanu în parteneriat cu Flood Herslow Holme Advokatbyra și a costat 2,65 milioane lei. În total 19,61 milioane lei. Interesant, toți banii au fost încasați de casa de avocatură a lui Deleanu.

Culmea, ultimele și cele mai mari plăți pentru facturile emise de casa de avocatură a lui Deleanu au fost operate în noiembrie 2019, atunci când frații Micula executau cu succes companiile de stat. În tot acest timp, secretarul general al Ministerului de Finanțe, Mihai Diaconu, împreună cu directorul general Ciprian Badea, tot de la Finanțe, se gândeau să plătească cash salariile angajaților din Finanțe. Dar au onorat plățile către avocați.

Colegiul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității a emis o decizie în data de 28 noiembrie 2006 prin care s-a decis că avocatul „Vasile Deleanu, fost Căciulă, a fost agent al poliției politice comuniste, având gradul de maior în 1987 și funcția de șef colectiv în cadrul Securității Municipiului București". Decizia a rămas definitivă și irevocabilă prin necontestare.

Avocatul Vasile Deleanu, fost maior de Securitate, este preferatul Ministerului de Finanțe când vine vorba de cazuri internaționale

Dar aceasta nu este singură problemă a lui Deleanu. El, împreună cu soția sa, avocata Aurora Ana Deleanu, și avocatul Andrei Teodor Ungureanu au fost trimiși în judecată pentru instigare la conflict de interese, conflict de interese, respectiv complicitate la conflict de interese.

Conform unui comunicat de presă al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, „în perioada 2012 - 2013, inculpata Deleanu Ana-Aura, de profesie avocat, asociat coordonator al unei societăți ce a fost desemnată lichidator judiciar al Societății Comerciale pentru Închiderea - Conservarea Minelor SA - SC ICM SA (societate cu capital integral de stat, deținută de Ministerul Industriei și Comerțului, aflată în faliment), în exercitarea atribuțiilor sale, încălcându-și obligația de abținere, a îndeplinit acte prin care au fost obținute foloase patrimoniale pentru o societate avocațială la care era asociat soțul sau, inculpatul Deleanu Vasile, și fiica acestuia, de asemenea avocați".

Practic, a dat două contracte de 660.300 lei casei de avocatură controlată de soțul ei.

Soții Deleanu au reprezentat împreună România în procesele cu frații Micula din Suedia și Belgia.

FOTO: ICSID.WORLDBANK.ORG; DELEANU.RO

RĂZVAN CHIRUȚĂ

Cea mai bună meserie, în birocrație

E greu să găsești un angajat român din privat care să nu fie enervat de salariile și beneficiile angajaților din instituțiile și societățile de stat, bugetarii, cuvânt care enervează numai prin simpla sa rostire.
Rivalitatea din ultimele două decenii s-a accentuat prima dată în 2010, când guvernul Boc a tăiat salariile bugetarilor și a eliminat, singura dată până acum, pensiile speciale. Angajații de la stat, mai bine organizați în sindicate, s-au victimizat excesiv, ca și cum ar fi fost singurii oropsiți ai crizei economice ce tocmai începuse. În realitate, angajații din privat suportaseră tăieri din salariu cu mult mai consistente și cu un an înainte. Și le-au suportat mult mai demn.
Senzația de inegalitate de tratament s-a accentuat în 2017, când guvernele controlate de Dragnea au mărit fără bază economică reală salariile acelorași bugetari, în speranța că îi va mitui pentru a suporta modificările din Justiție în favoarea actualului condamnat.
Veniturile bugetarilor au explodat, la niveluri egale cu cele din Vest, dar la o productivitate și un nivel de competență demne, mai degrabă, de Estul înapoiat. Pe lângă bani, angajații la stat au numeroase alte avantaje, de care cei din privat sunt privați: toate sărbătorile legale respectate, zile libere cu nemiluita acordate pentru „poduri" care se transformă în adevărate concedii, pe lângă zilele de concediu oficial, plus sporuri pentru cele mai banale motive.
Newsweeek România a inventariat zecile de sporuri, de milioane de euro în total, pe care statul le plătește angajaților săi și pe care le primesc diverse personaje ajunse în poziții de conducere în instituții și societăți de stat, după singurul criteriu al pilei.
Silvia Claudia Mihalcea, secretar general al Parlamentului României, câștigă, lunar, un spor pentru condiții vătămătoare de 3.029 de lei. La acesta se adaugă un salariu lunar de 20.194 de lei.
La Camera Deputaților, secretarul general adjunct ia un spor de condiții vătămătoare de 2.852 de lei, directorul general – 2.315 lei, șef serviciu – 1.661 lei, consilier parlamentar – 1.414 lei, expert parlamentar - 1.414 lei. Până și cofetarii și zugravii au sporuri, între 300 și 900 de lei. Situația e aproape identică la Senat.
Dezmățul din primării e deja cunoscut. La București, un secretar general, dar și directorul sau arhitectul șef câștigă un spor pentru condiții vătămătoare de 2.319 lei. Șefii de birou primesc între 710 lei și 1.671 de lei.
Mai multe exemple incredibile de la instituții de stat găsiți în excelentul dosar din paginile 12-19.
Sporurile enorme, pentru probleme inventate, se adaugă deja la salariile astronomice pentru o economie mică precum cea a României.
Dar, în final, nu diferențele mari de salarizare între mediul privat și cel de stat deranjează atât de tare, cât faptul că salariile sunt acordate fără nici un criteriu de performanță.
E foarte bine că s-au mărit salariile doctorilor, având în vedere hemorogia de profesioniști către Vest. Dar în sistemul de sănătate românesc s-au mărit și riscurile să mori sau să pleci și mai bolnav decât ai venit. Nu mai vorbim de atitudinea arogantă a micilor sau marilor dumnezei din spitale.
E foarte bine că s-au mărit salariile profesorilor – până la 6.800 de lei pentru un cadru didactic de liceu, dar se ocupă aceștia cu adevărat de elevi sau continuă să-i neglijeze la clasă pentru a-i face de bani la meditații private? A dispărut fondul clasei, a dispărut cadoul de final de an de la părinți?
Nu mai vorbim de situația din administrația locală, unde dezmățul este uriaș. Primari de comune sărace și-au dat salarii demne de Germania, iar primăriile au rămas fără bani pentru serviciile locale.
Aproape că ți-e rușine, azi, să recunoști că lucrezi la privat. Ești privit cu disprețul meritat de un fraier care plătește taxe pentru sporurile a sute și mii de șmecheri.

RĂZVAN CHIRUȚĂ
este redactor-șef al Newsweek România

RADU PARASCHIVESCU

Calendar

În funcție de felul cum îl privești, calendarul e o binecuvântare sau o pacoste. Te bucuri fiindcă vine weekendul, te întristezi fiindcă se termină concediul. În armata de pe vremuri, calendarul era unul dintre aliații neclintiți ai soldatului care tăia ziua încă de la trezire, spre a-și crea iluzia, cât de firavă, a unui obstacol depășit. Căci, se știe, stagiul militar de atunci presupunea cam în fiecare zi doze mai mari sau mai mici (de obicei mai mari) de absurd, de umilire și de sadism punitiv. În căutarea unui complice incapabil să divulge și să trădeze, militarul în stagiu descoperise – nu se mai știe când – AMR-ul, acronim sub care se ascundeau cuvintele „Au Mai Rămas". Firicelul de speranță se prelingea din această perfuzie psihologică în care, cu fiecare diagonală trasată pe câte o zi a calendarului, te mai apropiai cu un apus și un răsărit de plecarea acasă. Calendarul cazon nu ritma existența de zi cu zi a plutonului sau a companiei, ci mai degrabă măsura temperatura nerăbdării.

În paralel, calendarul civil marca sărbătorile legale și religioase, cu o cromatică păstrată până azi. Cele două calendare suscitau reacții diferite din partea posesorilor: militarii se plângeau de prea lenta scurgere a zilelor, civilii le deplângeau galopul. Și nimeni nu se putea consola cu filozofemul de bodegă „Zilele trec greu, anii trec repede".

Astăzi, când armata nu mai e obligatorie și trecerea graniței a ajuns la fel de obișnuită ca mersul la piață, calendarul începe să aibă și rosturi noi, departe de cele tradiționale. Printre ele, rostul de-a ne stimula spiritul ludic. Altfel spus, apetența pentru joc. Fenomenul se traduce în puzderia de zile dedicate te miri cui: unui segment de populație, unei specii pe cale de dispariție, unui capriciu vestimentar, unei meserii, unei particularități fizice etc. Johan Huizinga face următoarea observație în „Homo ludens": „Jocul este o acțiune sau o activitate efectuată de bunăvoie înăuntrul anumitor limite stabilite în timp și spațiu, și după reguli acceptate tot de bunăvoie, dar absolut obligatorii, care marchează apariția unei situații sau a unui context «altfel decât viața obișnuită». Vorba lui Zaharia Stancu în zilele când constata absența lui Constantin Noica de la ședințele Uniunii Scriitorilor: „N-a venit tovarășul Noica, sigur că n-a venit. Fiindcă tovarășul Noica nu este CA NOI, el este NOI CA." Tot un joc e și aici, dar de cuvinte. Și între oameni culți. Asta chiar dacă tot Huizinga susține că „jocul este mai vechi decât cultura, pentru că noțiunea de cultură, oricât de incomplet ar fi ea definită, presupune în orice caz o societate, iar animalele nu l-au așteptat pe om ca să le învețe să se joace".

Calendarul cazon nu ritma existența de zi cu zi a plutonului sau a companiei, ci mai degrabă măsura temperatura nerăbdării

A trecut mai bine de o săptămână de când, în noile calendare ale spiritului ludic, a fost marcată „Ziua statului degeaba", sărbătoarea oblomovian-metaforică a leneșilor de pretutindeni. Ea a venit imediat după altă găselniță, tivită de data asta cu eghileți infantili: „Ziua animalelor de casă îmbrăcate". Și această sărbătoare a urmat tot unei trăsnăi: „Ziua învățării numelui propriu în codul Morse". Oricum, mai sunt destule alte zile pe care se cuvine să le tratăm cu atenție măcar din 2021 încolo: Ziua înghețatei de căpșuni, Ziua electricității statice, Ziua fasolei, Ziua plonjării ursului polar sau Ziua schimbului de supe. Toate au avut loc în ianuarie. Et encore. În ultimele zile ale lunii cei interesați pot lua parte la serbările și jocurile prilejuite de Ziua persoanelor rebele, Ziua prăjiturilor cu ciocolată, Ziua constantei Euler, Ziua de-a-ndoaselea și – în fine – Ziua croasantului. E de așteptat ca din februarie încolo să fim răsfățați cu Ziua exoftalmicilor corigenți la chimie, Ziua pantofilor stiletto sau Ziua sufleului de conopidă cu cristale Swarovski. Grădina e mare, gardul, minuscul. N

RADU PARASCHIVESCU
este scriitor

VIORICA DĂNCILĂ
ANA BIRCHALL
CARMEN DANIELA DAN
TEODOR MELEȘCANU
GABRIEL BENJAMIN LEȘ

SPORURI

Milioane de euro de la buget pentru boli închipuite

Pe lângă cei care primesc pensii speciale, în România mai există o categorie privilegiată de bugetari. Aceștia primesc sume impresionante pentru afecțiuni greu de dovedit.

PSD A LĂSAT O BOMBĂ CU ceas în buget. Zeci de mii de angajați din ministere, primării, prefecturi, Senat și Camera Deputaților primesc, lunar, sute sau chiar mii de lei sporuri pentru că ar munci în condiții periculoase, grele și vătămătoare. Pe acest considerent, se plătesc, de la buget, milioane de euro pe lună, suma exactă neputând fi precizată pentru că instituțiile nu sunt cooperante.

Sporurile pentru condiții vătămătoare au explodat în guvernarea PSD. În ultimii doi ani, în diverse ministere, ele s-au triplat.

Cei care primesc sporuri pentru condiții grele nu lucrează în oțelării, furnale sau turnătorii.

Bugetarii cărora li se acordă aceste sporuri își desfășoară activitatea, în fața calculatorului, în sediile centrale ale Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Justiției, Educației sau al Economiei, în Casa Poporului ori în Primăria Capitalei. Condițiile lor de muncă sunt similare cu ale altor milioane de „corporatiști" din mediul privat care, desigur, nu beneficiază de astfel de sporuri.

Pentru a primi acest spor de condiții vătămătoare, în instituțiile mai sus menționate ar trebui să se moară pe capete. Numărul accidentelor de muncă ori al îmbolnăvirilor ar trebui să fie alarmant. Evident, acest lucru nu se întâmplă. Potrivit unui răspuns primit de *Newsweek România*, „sporul se acordă în baza buletinelor de determinare a parametrilor fizici și biologici (praf, germeni mezofili, germeni hemolitici, fungi)" și „la propunerea fiecăruia dintre ministerele coordonatoare".

În realitate, ele sunt o șpagă din bani publici pe care șefii (numiți politic, în cazul nostru de PSD) o dau pentru fidelizarea subalternilor. Altfel, cine ar risca să muncească într-un loc știind că își periclitează sănătatea?

Nivelul sporurilor pentru condiții vătămătoare, la care facem referire în acest text, este cel din septembrie 2019, moment în care populismul PSD a atins un punct culminant.

DE

PETRE BĂDICĂ

petre.badica@newsweek.ro

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA.

Pericol mortal, „recompensat" cu un salariu mediu

NEWSWEEK ROMÂNIA a analizat sporurile acordate celor mai importante instituții ale statului român. Bugetarul care primește unul dintre cele mai mari sporuri pentru „lucru în condiții vătămătoare" este secretarul general al Camerei Deputaților.

O viață de bugetar, în pericol

Silvia Claudia Mihalcea câștigă, lunar, la numai 40 de ani, un spor pentru condiții vătămătoare de 3.029 de lei.

La acesta se adaugă un salariu lunar de 20.194 de lei. Claudia Mihalcea a absolvit dreptul la facultatea privată Universitatea Titulescu și are un master la Universitatea Ecologică. A trecut pe la Colegiul Național de Apărare și pe la Institutul Național de Administrație. Este specialistă în securitate, după ce a urmat cursuri la „Academia Națională de Informații Mihai Viteazul".

Aproape toată viața a fost plătită de la buget și a lucrat, în majoritatea timpului, la Camera Deputaților. A fost colaborator, referent, expert, consilier parlamentar. În 2016, devine Secretar General Adjunct la Parlamentul României .

Din februarie 2017 este secretar general al Parlamentului României. A mai deținut poziția de vicepreședinte la Au-

SILVIA MIHALCEA încasează un spor pentru condiții grele de muncă record (stânga). Lista cu sporurile pentru condiții grele de muncă de la Camerea Deputaților (sus) și Senat (jos).

Salariile de bază în c

Lista întocmită conform prevederilor art. 33 ali

Nr. crt.	Funcția
1	SECRETAR GENERAL
2	SECRETAR GENERAL ADJUNCT
3	SEF DEPARTAMENT
4	REPREZ.PERM.AL CAM.DEP.PE LANGA PA
5	DIRECTOR GENERAL
6	DIRECTOR
7	DIRECTOR ADJUNCT
8	SEF SERVICIU
9	SEF BIROU
10	CONSILIER PARLAMENTAR
11	CONSILIER PARLAMENTAR (CFP)
12	EXPERT PARLAMENTAR

II. FUNCTII PUBLICE PARLAMENTARE CORESPUNZATOARE

Salarii în plată în conformitate cu prevederile art.36, art. 38 investițiilor publice și a unor măsuri fiscal bugetare, modifica

Categorie	Funcție
Înalți funcționari publici parlamentari	Secretar general
	Secretar general adju
Categorie	**Funcție**
Înalți funcționari publici parlamentari	Director general
Categorie	**Funcție**
Înalți funcționari publici parlamentari	Reprezentant perma Senatului pe lângă Parlamentul Europea

ntum brut lunar - aferente funcțiilor din serviciile Camerei Deputaților la data de 30 septembrie 2019

3) din Legea nr.153/2017 cu modificările și completările ulterioare

	Studii	Salariu de bază *		Spor condiții vătămătoare*		Indemnizație doctor (unde este cazul) *			Spor pentru persoanele cu handicap (unde este cazul)*	
		minim (lei)	maxim (lei)	minim (lei)	maxim (lei)	Baza indemniz. doctor (lei)	%	Valoare indemniz. doctor (lei)	minim (lei)	maxim (lei)
	S	20194	20194	3029	3029	0	0	0	0	0
	S	19010	19010	2852	2852	0	0	0	0	0
	S	15433	15433	2315	2315	1900	50%	950	0	0
AM.EUROP.	S	15433	15433	2315	2315	0	0	0	0	0
	S	15433	15433	2315	2315	1900	50%	950	0	0
	S	13398	13720	1993	2058	1900	50%	950	0	0
	S	12714	12714	1907	1907	0	0	0	0	0
	S	11432	12295	1661	1833	1900	50%	950	1783	1833
	S	9859	10494	1447	1574	1900	50%	950	0	0
	S	6822	9425	986	1414	1900	50%	950	1366	1410
	S	9780	10368	1415	1555					
	S	6476	8295	937	1244	1900	50%	950	0	0

ATEGORIEI ÎNALȚILOR FUNCȚIONARI PUBLICI PARLAMENTARI

n.(4) din Legea – cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare și a OUG 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, capitolul II, art 34 alin. (1) și (2), începând cu 01.01.2019.

	Studii	Salariu de bază (lei)	Spor condiții vătămătoare * (lei)	Vouchere de vacanță** (valoare tichete - lei)	Bază legală
	S	20194	3030	1450	LG.153/2017, HG. 937/2018 OUG 114/2018
t	S	19010	2852	1450	LG.153/2017, HG. 937/2018 OUG 114/2018
	Studii	Salariu de bază (lei)	Spor condiții vătămătoare * (lei)	Vouchere de vacanță** (valoare tichete - lei)	
	S	15433	2315	1450	LG.153/2017, HG. 937/2018 OUG 114/2018
	Studii	Salariu de bază (lei)	Spor condiții vătămătoare * (lei)	Vouchere de vacanță** (valoare tichete - lei)	
t al	S	15433	2315	1450	LG.153/2017, HG. 937/2018 OUG 114/2018

toritatea Națională pentru Protecția Consumatorului și, între 2012 și 2016, director general la Oficiul Național al Registrului Comerțului.

Are o casă și un apartament în București. Părinții au împrumutat-o cu suma de 635.000 de lei.

Într-o discuție cu *Newsweek România,* Silvia Mihalcea a confirmat suma primită drept spor de muncă și a spus că va reveni cu noi detalii prin email, ceea ce nu s-a întâmplat.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

Activitatea deputaților, risc major

Potrivit reglementărilor în vigoare, „secretarul general al Camerei Deputaților conduce întreaga activitate a serviciilor Camerei Deputaților". Claudia Mihalcea este însărcinată să supravegheze „pregătirea și asigurarea condițiilor pentru buna desfășurare a ședințelor Camerei Deputaților și a celor două Camere, după caz, asigurarea asistenței de specialitate privind dezbaterea proiectelor de lege în plenul Camerei Deputaților". Activități normale, nimic vătămător.

Presa a scris că procedura de selecție a vicepreședintelui Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei a fost viciată de Silvia Mihalcea. Secretarul general al Camerei Deputaților a accelerat procedurile parlamentare de numire și a permis să se eludeze condamnarea penală a lui Marian Neacșu.

Unele surse indică chiar o relație personală între cei doi. Europa Liberă a scris că „Silvia Mihalcea s-a remarcat până acum doar prin faptul că a fost companioana secretarului general al PSD Marian Neacșu la nunta feciorului lui Dragnea, sau că mai e cunoscută drept «fata lui Hrebenciuc» («fata» nu în sens de «fiică», desigur)".

Cât costă o viață de om

Întregul personal al Camerei Deputaților își pune viața în pericol din moment ce primește sporuri de condiții periculoase. Documentele arată că există 81 de categorii de angajați: secretarul general adjunct ia un spor de condiții vătămătoare de 2.852 de lei, directorul general – 2.315 lei, șef serviciu – 1.661 lei, consilier parlamentar – 1.414 lei, expert parlamentar - 1.414 lei, cofetar, ospătar – 551 lei, muncitor – 485 de lei, zugrav – 384 lei, ghid – 976 de lei.

Într-un răspuns pentru *Newsweek România,* reprezentanții Camerei Deputaților ne-au comunicat: „cuantumul sporului pentru condiții periculoase și vătămătoare de muncă corespunzător funcției de secretar general a fost determinat prin aplicarea procentului de 15% la salariul de bază, în conformitate cu legislația în vigoare în acest domeniu".

Senat: Sporurile au crescut de patru ori în doi ani

Și colegii angajați din Senat se află în pericol mortal și primesc compensații financiare. Secretarul General al Senatului

primeşte spor de condiţii grele în valoare de 3.030 de lei, la un salariu de 20.194 de lei. În 2017, nu primea niciun fel de spor.

„Izabela Chencian, Secretarul General al Senatului, din aprilie 2018, are o experienţă de peste zece ani în cadrul instituţiei parlamentare, în cariera profesională desfăşurând activităţi diverse: la Direcţia Secretariat general, la nivelul Comisiei permanente pentru drepturile omului, culte şi minorităţi, precum şi în cadrul unui grup parlamentar, în calitate de coordonator", potrivit prezentării de pe senat.ro.

Nu se menţionează niciunde condiţiile grele de muncă. Dimpotrivă, prezentarea are o notă pozitivă.

Secretarul general-adjunct primeşte un spor de condiţii vătămătoare de 2.852 de lei. În 2017, sporul era de patru ori mai mic, doar 650 de lei.

Înalţii funcţionari din Senat primesc 1.500 de lei – directorul şi şeful de birou, de exemplu. În 2017, primeau doar 777 lei.

Un şef de cabinet senatorial primeşte 500 de lei pentru că îşi pune viaţa în pericol la locul de muncă.

SUBORDONAŢII Vioricăi Dăncilă şi a lui Marius Budăi s-au bucurat de suplimentele consistente la salariu.

Ministerul Educaţiei: Sporuri pe baza unui document ars

Potrivit situaţiei veniturilor brute din Ministerul Educaţiei (facsimil dreapta jos), la data de 30 septembrie 2019, secretarul general din Ministerul Educaţiei primea un spor pentru condiţii vătămătoare de 1.341 de lei. Suma este dublă faţă de cea primită cu un an în urmă – 715 de lei.

De unde deducem că, la Ministerul Educaţiei, între 2018 şi 2019, condiţiile de viaţă s-au înrăutăţit de două ori.

Secretarul general adjunct primeşte un spor de lucru în condiţii grele de 1.411 lei. Directorii generali au un spor între 1.301 şi 1.539 lei.

Un director de cabinet ia un spor pentru lucru în condiţii vătămătoare de 970 de lei, iar un consilier de cabinet 1.013 lei. Consilierul de afaceri europene lucrează într-un mediu şi mai toxic, încasând 1.183 de lei.

Ministerul Educaţiei a precizat, în mai 2018, că: „sporul de condiţii vătămătoare a fost acordat începând din 1.03.2009, pe baza Buletinului de măsurători emis de Societatea Naţională de Radiocomunicaţii, în cuantum de 10% din salariul de bază avut de angajaţi la acea dată". *Newsweek România* a cerut buletinul care ar fi trebuit să confirme motivele concrete pentru care angajaţii Ministerului Educaţiei sunt plătiţi suplimentar de peste un deceniu.

Răspunsul a fost stupefiant: documentul nu mai există.

„Ca urmare a solicitării dvs. referitoare la Buletinul de măsurători emis de Societatea Naţională de Radiocomunicaţii S.A. (SNR) pentru Ministerul Educaţiei, în anul 2009, precizăm următoarele: buletinul de măsurători conţinea mărimile fizice determinate în urma măsurătorilor privind expunerea la câmpul electromagnetic. În cadrul SNR, categoria de documente la care faceţi referire (Buletin de măsurători) sau alte documente privind măsurătorile de câmp electromagnetic, efectuate pentru clienţi, la solicitarea acestora, se păstrează în arhivă 5 ani, în conformitate cu Legea arhivelor", a precizat SNR pentru *Newsweek România*.

Ministerul se află în apropiere de Piaţa Romană, zona „zero" a Capitalei.

Ministerul Agriculturii: Sporuri de patru ori mai mari decât în 2017

Şi la Ministerul Agriculturii (facsimil dreapta sus) sunt „condiţii groaznice" de lucru. Sediul se află într-o clădire superbă din centrul oraşului, de pe Bulevardul Carol.

Secretarul general primeşte un spor de 2.088 de lei, de cinci ori mai mare decât în urmă cu doi ani, atunci când cuantumul era de numai 486 de lei.

Directorul general câştigă 16.820, la care se adaugă un spor pentru condiţii de muncă grele de 2.523 de lei.

Un şef de birou primeşte sporuri pentru condiţii de muncă de 1.848 de lei, iar un şef serviciu avea 2.203 lei.

Un auditor primea spor de salariu de 1.117 lei, iar un consilier principal 960 de lei. În urmă cu doi ani, sporul era de patru ori mai mic – 220 de lei. Managerul principal lua un salariu de 14.709 lei şi un spor de 2.200 de lei. Muncitorii câştigau cel mai mic spor – doar 200 de lei pe lună. Suma totală netă plătită angajaţilor MADR pentru sporul de condiţii de muncă vătămătoare la drepturile salariale aferente lunii septembrie 2019 a fost de 191.020 lei.

Ministerul Muncii: Sute de mii de euro pentru bugetarii de la calculator

Olguţa Vasilescu a condus ministerul până în noiembrie 2018, fiind urmată de Marius Budăi (foto stânga). La data de 30 septembrie 2019 (ministru era Budăi), angajaţii Ministerului Muncii, de la director la şofer, primeau spor pentru condiţii grele de lucru.

Secretarul general avea salariul de 14.326 lei şi spor pentru condiţii vătămătoare de 2.088 lei. Sporurile erau: secre-

MINISTERUL AGRICULTURII ŞI DEZVOLTĂRII RURALE

LISTA

funcţiilor personalului din cadrul aparatului propriu al ministerului conform prevederilor art. 33 din Legea- cadru nr. 153/2017, cu modificările şi completările ulterioare, la data de 30.03.2019

NR. crt.	Funcţia	gradul profesional	gradaţia	Sal. de baza / indemnizatie lunara demnitari	Indemnizatie pt titlul stiintific de doctor	Baza de calcul / baza legala	Spor pentru conditii de muncă*		Baza de calcul / baza legala	Spor handicap		Baza de calcul / baza legala
							Suma	Procent		Suma	Procent	
1	Ministru			21.840								
2	Secretar de stat			16.640								
3	subsecretar de stat			14.560			0					
4	Secretar general Grad II		0	13.826	950	menţinut în cuantumul lunii decembrie 2018 conform art. 34 alin 2 din O.U.G. nr. 114/2018	987					

SITUAŢIA VENITURILOR BRUTE DIN M.E.N. LA DATA DE 30.09.2019

	gradatia	Salariu de baza	Indemnizaţie doctorat	Spor condiţii vătămătoare	Total drepturi
MINISTRU		21.840			21.840
SECRETAR DE STAT		16.640			16.640
SUBSECRETAR DE STAT		14.560			14.560
		SALARIU BRUT			
SECRETAR GENERAL		11.594		1.341	12.935
SECRETAR GENERAL ADJUNCT		11.848		1.411	13.259

tar adjunct – 1.870 lei, director general – 1.763 lei, director – 1.500 lei, manager public – 1.400 lei, consilier – 1.000 lei.

Marius Budăi a triplat sporul celor care aveau funcţii importante în Ministerul Muncii. Angajaţii încasează şi un voucher de vacanţă de 1.400 de lei şi indemnizaţie de hrană de 450 lei pe lună.

În mandatul Olguţei Vasilescu, sporurile erau mai mici. Secretarul general primea doar 608 de lei.

Câţiva consilieri câştigă 950 de lei pentru că au titlul de doctor.

Potrivit unui răspuns pentru *Newsweek România,* Ministerul Muncii susţine că „suma totală, lunară, plătită angajaţilor din Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale pentru condiţii de muncă vătămătoare în luna septembrie 2019 este de 234.000 lei.

Sporurile pentru condiţii periculoase sau vătămătoare, în procent 15% pentru personalul din cadrul aparatului propriu al ministerului, se dau prin Ordinul ministrului Muncii şi Justiţiei Sociale nr. 2468/2018". La acea dată, ministru al Muncii era Olguţa Vasilescu.

Ministerul Transporturilor:
Sporurile cresc ca Făt-Frumos

Deşi şoferii sunt cei care îşi riscă viaţa plecând la drum pe şoselele înguste şi pline de gropi ale patriei, în pericol mai mare sunt angajaţii din Ministerul Transporturilor. Ministrul este supereroul instituţiei pentru că nu îşi consideră viaţa periclitată şi nu încasează spor pentru condiţii periculoase de muncă. În schimb, secretarul instituţiei ia spor de 1.160 de lei, directorul general – 1.400 de lei, adjunctul -1.200 lei, şef serviciu – 1.100 lei, consilierii – 800 lei, iar un magazioner – 480 lei.

În 2018, cu numai un an în urmă, sporul era simbolic, de 15 lei.

Clădirea Ministerului Transporturilor se află lângă Gara de Nord. Ceilalţi cetăţeni, din împrejurimi, se simt bine şi nu au nevoie de compensaţii la locul de muncă.

Senatul, MAE, Ministerul Muncii, Transporturilor, Economiei, Culturii, Sănătăţii, Justiţiei nu au răspuns solicitărilor de a exprima un punct de vedere

Ministerul Economiei:
Sute de bugetari „pansaţi" cu sute de lei

La Ministerul Economiei se pune mai puţin preţ pe sănătatea angajaţiilor, aşa că şi sporurile pentru periculozitate sunt mai mici. Un director de cabinet încasează 900 de lei, iar un consilier 840 de lei. Cuatumul este aproximativ la acelaşi nivel ca în 2018. Numărul bugetarilor care primesc astfel de sporuri trece de câteva sute. Încadrările care primesc bani pentru că le-ar fi pusă viaţa în pericol se întind pe 13 pagini format A4.

FOTO: INQUAM PHOTOS - GEORGE CĂLIN

MAE: Din Irak, în SUA, mii de diplomați în pericol

Un număr impresionat de 911 de funcții din Ministerul de Externe primesc sporuri pentru condiții de muncă grele, vătămătoare sau periculoase. Nu contează că lucrezi în SUA, Germania, Japonia ori în zone mai puțin sigure precum Brazilia, Siria, Iordania sau Palestina, Ministerul Afacerilor Externe consideră că, oriunde ar fi, viața le este pusă în pericol.

„Un ambasador gradația 5" are un salariu de bază de 13.000 de lei la care se adaugă cuantumul indemnizației pentru cifru de stat – 757 de lei și un cuantum pentru condiții vătămătoare sau periculoase de 1.135 de lei. Un cancelarist relații gradația 5 ia spor 1.100 lei, iar un consilier diplomatic gradația IV – 870 de lei, consilierul juridic superior – 1.200 de lei, un referent – 550 de lei.

Sediul Ministerului Educației se află în, probabil, cea mai scumpă zonă a Bucureștiului, aflată în vecinătatea sediului Executivului.

Ministerul Culturii: Lucrul cu cartea dăunează grav sănătății

La cultură, angajații primesc sporuri pentru că viața le este pusă în pericol. Pentru „condiții vătămătoare", un consilier primește, lunar, suma de 800 de lei, un referent – 509 lei, director de cabinet – 1.000 de lei. Secretarul general din Ministerul Culturii este în pericol de moarte și pentru asta primește 2.417 lei, un auditor – 888 lei. Managerul public primește un spor de condiții vătămătoare de 1.327 de lei, iar consilierul juridic primește 1.900 de lei.

Ministerul Sănătății: Sănătatea unui consilier egal salariul minim

Și la Ministerul Sănătății angajații primesc indemnizații pentru că viața le este pusă în pericol. Secretarul general și directorul general încasează, lunar, 2.149 lei, șeful de birou – 1.877 lei, directorul de cabinet – 1.399 lei. Un consilier personal primește unul dintre cele mai mari sporuri aferente funcției - 1.413, comparativ cu aceeași încadrare din alte ministere. Există 106 funcții care primesc sporuri pentru condiții grele de muncă la Ministerul Sănătății care își are sediul pe Calea Victoriei din Capitală.

Ministerul Justiției: 3 sporuri și un salariu

Patria sporurilor este la Ministerul Justiției. În mandatul lui Tudorel Toader un inspector șef primea, în afara salariului de 25.418 lei, un spor pentru condiții grele de muncă, periculoase sau vătămătoare de 3.620 de lei, spor pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de 3.736 de lei și spor pentru personal cu atribuții de coordonare și control – 1.207 lei. Un inspector de specialitate este și mai în pericol și primește spor de 3.796 lei, iar un director are parte de un spor între 3.285 de lei și 3.800 de lei.

Primăria București: Generoasa doamna Firea

Pe șapte pagini este publicată „lista funcționarilor publici" din Primăria Capitalei. Potrivit documentului, un secretar general din primărie, dar și directorul sau arhitectul șef câștigă un spor pentru condiții vătămătoare de 2.319 lei. Șefii de birou primesc între 710 lei și 1.671 de lei. „Salariatii beneficiază de un spor pentru condiții periculoase sau vătămătoare de 15% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat, locurile de muncă, categoriile de personal", ne-a precizat primăria.

EXPLICAȚII
Gabriela Firea (foto stânga) spune că sporurile sunt în cuantum de 15% din salariu (dreapta sus). Situația la Ministerul Justiției (jos).

DNA: 4.000 de lei pentru combaterea germenilor

Și la Direcția Națională Anticorupție se încasează bonusuri generoase. Procurorul-șef de secție încasează, lunar, spor de condiții grele de muncă între 3.452 de lei și 3.998 de lei, în funcție de gradație și de vechimea în meserie. Un procuror militar încasează peste 3.800 de lei, iar un consilier al procurorului șef primește 3.700 de lei. Un procuror câștigă între 2.900 de lei și 3.750 de lei.

Într-un răspuns pentru *Newsweek România,* DNA arată că „sporul se acordă în baza buletinelor de determinare a parametrilor fizici și biologici (praf, germeni mezofili, germeni hemolitici, fungi) și de expertizare a locurilor de muncă (inclusiv sub aspectul factorilor de suprasolicitare neuropsihică). Aceste buletine sunt emise de către Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru protecția muncii «Alexandru Darabonț cu o periodicitate de 2 ani, respectiv 3 ani".

Ce spune legea

Potrivit art. 23 din Legea - cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, „locurile de muncă și categoriile de personal, precum și mărimea concretă a sporului pentru condiții de muncă prevăzut în anexele nr. I - VIII și condițiile de acordare a acestuia se stabilesc, în cel mult 60 de zile de la

VENITURILE SALARIALE ALE FUNCȚIILOR DIN CADRUL PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

stabilite conform Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, coroborată cu HG nr. 846/2017, și cu OUG nr. 114/2018, la data de 30.09.2019

Funcția	Gradul/ treapta profesională	Nivel studii	Gradația	Salariul de bază	Spor condiții vătămătoare
DEMNITARI					
Primar General				20.800	
Viceprimar				18.720	
FUNCȚIONARI PUBLICI					
Secretar general	II	S		16.927	2.319
Director general	II	S		16.927	2.319
Arhitect șef	II	S		16.927	2.319
Director general adjunct	II	S		16.640	2.260

Situația drepturilor salariale (**.xls**) - actualizat la data de 03 octombrie 2019

Funcția	Coeficient	Gradație	Indemnizație de încadrare brută lunară/Salariu de bază	Spor pentru condiții grele de muncă, periculoase sau vătămătoare (cuantum)	Spor pentru risc și suprasolicitare neuropsihică și al sporului pentru asigurarea confidențialității (cuantum)	Spor pentru personalul cu atribuții de coordonare și control și cel care efectuează lucrări în legătură cu activitatea penitenciarelor(cuantum)	Indemnizație pentru titlul de doctor	Indemnizații ședință	VENIT BRUT	Alte drepturi în bani și natură	Baza legală a acordării - Legea nr.153/2017 și alte acte normative anterioare
DEMNITARI											
MINISTRU	10.5		21840						21,840		ANEXA IX
PERSONAL DE SPECIALITATE JURIDICĂ ASIMILAȚI JUDECĂTORILOR ȘI PROCURORILOR											
INSPECTOR SEF	10	4	25418	3620	3736	1207			34328	*	ANEXA V
INSPECTOR SPECIALITATE	9.2	5	22829	3359	3216	1120			30871	*	ANEXA V
INSPECTOR SPECIALITATE	9.2	5	24150	3796	3638	1265			33196	*	ANEXA V

publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin regulament-cadru elaborat de către fiecare dintre ministerele coordonatoare ale celor 6 domenii de activitate bugetară, respectiv învățământ, sănătate și asistență socială, cultură, diplomație, justiție, administrație, de către instituțiile de apărare, ordine publică și securitate națională, precum și de către autoritățile publice centrale autonome, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului), la propunerea fiecăruia dintre ministere.

Funcționarii publici și personalul contractual pot beneficia de un spor pentru condiții periculoase sau vătămătoare de până la 15% din salariul de bază, corespunzător timpului lucrat. Locurile de muncă, categoriile de personal, mărimea concretă a sporului, precum și condițiile de acordare a acestora se stabilesc de ordonatorul principal de credite, având la bază buletinele de determinare sau expertizare, emise de către autoritățile abilitate în acest sens.

Sporul pentru condiții deosebit de periculoase, condiții periculoase și condiții periculoase sau vătămătoare de muncă se acordă potrivit buletinelor de determinare prin expertizare a locurilor de muncă, ce se eliberează pe baza următoarelor criterii:

a) înregistrarea de îmbolnăviri profesionale ca urmare a activității desfășurate la locul de muncă;

b) gradul de creștere a indicilor de morbiditate la locurile de muncă respective;

c) înregistrarea unor cazuri de accidente de muncă produse la locul de muncă.

FOTO: INQUAM PHOTOS - OCTAV GANEA

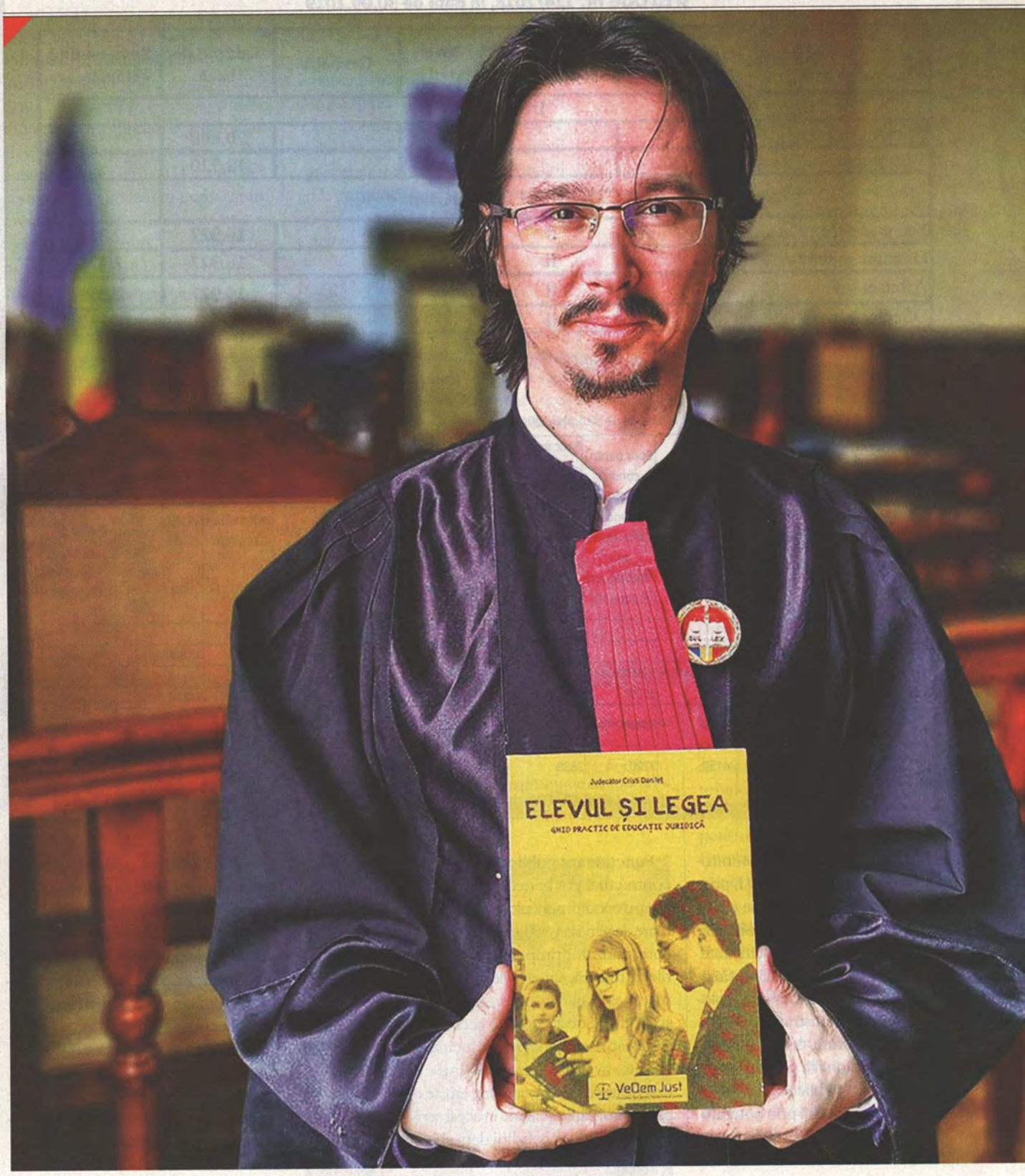
Judecător Cristi Danileț
ELEVUL ȘI LEGEA
GHID PRACTIC DE EDUCAȚIE JURIDICĂ
VeDem Just

PREVIZIUNI
Ce se va întâmpla
la nivel global, în 2020 » P.34

ANALIZĂ

Lecția unor voluntari. Cum formăm, din școală, generațiile care să respecte legea

ÎN ROMÂNIA, PESTE 4.000 DE COPII SUNT, anual, victimele unor răufăcători. Tot în România, în fiecare zi, sunt trimise în judecată o persoană care omoară cu sânge rece un copil sau îl ucide într-un accident de circulație, o alta care abuzează sexual un minor, încă o persoană care fură de la un minor, precum și o alta care tâlhărește un minor. În fiecare lună, în România, o persoană este judecată pentru că omoară în bătaie un copil. Acestea sunt doar câteva dintre statisticile negre ale României lui 2020, conform datelor puse la dispoziție, pentru *Newsweek România,* de Asociația „VeDemJust – Voci pentru Democrație și Justiție". Oamenii legii avertizează și că infracțiunile comise de minori sunt tot mai numeroase de la un an la altul.

Cauzele sunt mai multe, iar una dintre cele mai importante este lipsa educației juridice a românilor, care ar trebui făcută încă din primii ani de școală. Conform Ministerului Educației, în prezent sunt înscriși în învățământul preuniversitar peste 2,8 milioane de elevi, care studiază în 6.293 de școli. Doar în 20 dintre aceste școli, și la doar câteva clase, se predă Educație Juridică, ca materie opțională. Acest lucru se întâmplă la inițiativa unui ONG și a zeci de voluntari.

Au făcut un manual și instruesc profesori

De la ce vârstă răspunzi penal? Care sunt drepturile și obligațiile cetățenilor? Cum se desfășoară un proces în instanță? Cum se pot apăra copiii în fața abuzurilor? Sunt doar câteva dintre întrebările la care elevii din cele 20 de școli primesc răspunsuri la orele de Educație Juridică, ținute cu sprijinul Asociației „VeDemJust", al cărui membru fondator este Cristi Danileț (foto), judecător în cadrul Tribunalului Cluj.

Ideea proiectului, spune magistratul, i-a venit în urmă cu mai mulți ani, după ce a constatat că multe dintre cazurile care ajungeau pe masa lui, la instanță, îi aveau fie ca victime, fie ca inculpați pe minori. „În 2013, eram membru al Consiliului Superior al Magistraturii și am făcut demersuri pe lângă Ministerul Justiției și Ministerul Educației să se semneze un protocol între aceste instituții, astfel încât să putem demara proiectul de Educație Juridică în școli. Pe atunci, eu deja participam individual la tot felul de întâlniri cu elevi, însă știam că ce fac singur este puțin față de nevoile care sunt. În baza protocolului, magistrații au primit acces în școli, iar elevii au primit acces în tribunale, pentru a avea întâlniri practice în care să se învețe lucruri de bază despre lege și justiție", explică judecătorul.

DE
RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

Protocolul nu a fost urmat de prea multe acțiuni concrete. În următorii doi ani, s-a organizat în școli o săptămână a Educației Juridice și cam asta a fost tot. Ce era de făcut? Alături de o mână de oameni, Cristi Danileț a fondat „VeDemJust", care, în ultimii ani, a ajuns la 12 membri și încă 50 de voluntari, toți studenți la Drept, consilieri juridici, grefieri, procurori sau judecători. Așa s-a dezvoltat un program complex de educație juridică, de care beneficiază deja mai mulți elevi. „Pentru ca Educația Juridică să fie materie opțională în școli, noi, prin Asociație, am alcătuit o programă, am făcut suportul de curs destinat profesorilor, îi instruim gratuit pe profesori, în cadrul unei tabere de vară pe care o ținem anual la Turda. De asemenea, oferim gratuit fiecărui copil de la clasele unde se predă Educație Juridică câte un ghid, intitulat «Elevul și Legea», pe care l-am alcătuit eu și care deja se află la a patra ediție", a mai spus Cristi Danileț.

Copiii știu foarte multe despre droguri. Când le pun întrebări, primesc răspunsuri
- Cristi Danileț

În fiecare vară, Asociația organizează, în Transilvania și în Moldova, iar din acest an va urma și în Muntenia, o tabără, „Legal Academy", la care participă elevi din mai multe județe. Instruiți în Eduație Juridică elevii sunt transformați în ambasadori ai Asociației. Concret, ei se întorc în școlile lor și dezvoltă un club al micilor juriști, organizează procese simulate, dezbateri cu practicanții Dreptului sau vizite la tribunale. De trei ani, sunt organizate și concursuri între licee, pe tema educației juridice, la București și la Constanța, iar din acest an va urma și la Cluj.

Un laborator inedit

Conform judecătorului Cristi Danileț, ora de Educație Juridică ar trebui să fie materie opțională încă din școala primară, explicația fiind că un minor este responsabil penal începând cu vârsta de 14 ani. Asta ar presupune ca, înainte de a împlini această vârstă, copilului să i se facă deja o instruire în domeniul legal-juridic. Ascociația a propus ca materia să se predea din școala generală și există deja, în România, școli unde cursul se ține, opțional, și la clasele a VI-a și a VII-a. „În mod obligatoriu, însă, trebuie să se predea la liceu. Acum, la liceu nu se mai studiază nici Educație Civică, nici Educație Judiciară. Educația Juridică asta vizează: care sunt responsabilitățile tinerilor și procedurile la care ei să apeleze în cazul în care sunt implicați în comiterea unor acte ilicite sau sunt victime ale încălcării unor drepturi. Ba chiar ar trebui să avem această materie începând cu ciclul primar, și există țări, precum Franța, Spania, Suedia, Marea Britanie, unde se întâmplă asta".

În cele 20 de școli unde există ca materie opțională Educația Juridică sunt 20 de profesori, din cadrul acelei unități de învățământ, care predau și acest curs. Toți sunt profesori de socio-umane, unii dintre ei absolvenți de Drept, însă instruirea le-a fost făcută, gratuit, de „VeDemJust". În 19 din cele 20 de școli, materia se predă la câte o clasă, iar într-o alta, din Tecuci, elevii din trei clase au ales acest opțional. Iar pentru ca această materie să ajungă în școli, procedura e următoarea: fie este introdus cursul opțional în baza unei decizii a conducerii școlii, fie dacă părinții solicită în scris acest lucru profesorilor, ultima variantă fiind în cazul elevilor de până la clasa a IX-a. În cazul liceenilor, aceștia pot solicita singuri introducerea opționalului la ore.

Asociația „VeDemJust" a reușit, anul trecut, doar din fonduri proprii, să facă primul laborator de Educație Juridică,

INIȚIATIVĂ
Elevi care învață Educație Juridică, în timpul unui proces simulat la una dintre instanțele din țară.

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

amenajat la Liceul «Marin Preda» din București, unde elevii unei clase de a XII-a au ales acest opțional. „Doar cu banii Asociației am dotat laboratorul cu o bibliotecă, în care am pus toate cărțile din domeniul juridic și civic pentru copii, începând cu Montesquieu, cu separația puterilor în stat, și până la Codurile actuale în vigoare, precum și cartea «Elevul și Legea». Am tapetat clasa cu afișe pe care am scris dictoane în legătură cu legea. De exemplu: «Unde-i lege, nu-i tocmeală!» sau «Copilul, de la 14 ani, răspunde penal». De asemenea, se organizează lunar procese simulate, în acea clasă. Le-am cumpărat noi elevilor inclusiv robe", mai precizează Danileț.

„Spovedania" copiilor

Judecătorul spune că, de mai mulți ani, merge săptămânal, pe banii lui și în zile libere sau luându-și concediu, în școlile din țară, din orașe sau de la sate, la invitația profesorilor, pentru a le vorbi copiilor despre lege. În afară de școli, a fost invitat să țină ore și în centrele de detenție sau la unele ONG-uri, cum a fost cazul unei organizații din Ferentari, care se ocupă de comunitatea de romi din acea zonă. Din experiența cu mii de copii, judecătorul spune că aceștia au „o foame de informație" în privința educației juridice. Cel mai mult, elevii sunt interesați, în timpul acestor întâlniri, de violența școlară, de violența domestică și de cyberbullying. „Am constatat că despre droguri copiii știu deja foarte multe lucruri. Când le pun întrebări, primesc răspunsuri halucinant de complete din partea lor, inclusiv despre accesarea darknet-ului. Îmi spun prețuri, tipuri de droguri, cum se achiziționează de pe darknet", mai arată Danileț.

De-a lungul întâlnirilor cu elevii, judecătorul a întâlnit și cazuri tragice. În urmă cu doi ani, la sfârșitul unei ore ținute într-o școală din Oradea, un copil a venit la el și i-a mărturisit că o colegă este abuzată sexual de adulți și că el vrea să informeze autoritățile, dar că ar vrea să fie protejat. Judecătorul i-a explicat că acest caz este de competența procurorilor DIICOT și că există posibilitatea să îi fie protejată identitatea, încurajându-l să le spună oamenilor legii tot ce știe.

„Un al doilea caz s-a întâmplat recent, eram într-o localitate mică din județul Cluj și, la sfârșitul orei, a venit la mine, plângând, o fetiță. M-a luat deoparte și mi-a spus că, doar cu o zi înainte, a fost chemată la Poliție ca să dea declarație pentru că tatăl său o bătuse pe mama sa. Fata era disperată și mă întreba: «Ce se va întâmpla acum cu mine, ajung la școala de corecție?». Nimeni nu-i spunea fetei ce se va întâmpla cu ea, iar de astfel de informații au nevoie minorii abuzați în orice fel", arată Cristi Danileț.

Conform acestuia, în instanță ajung nenumărate dosare privind abuzuri sexuale în familie, în care victime sunt minorii. Magistratul spune că, în majoritatea cazurilor, copiii, mai ales fetițele abuzate sexual, nu-l denunță pe abuzator, care este, de regulă, soțul sau concubinul mamei. Motivul este că acești copii nu știu ce se va întâmpla cu ei, dacă vor povesti ce li se întâmplă. „Sunt cazuri în care mama este plecată la muncă în străinătate sau nu o crede pe fată dacă îi spune că este abuzată sexual. Atunci, fetița se întreabă: «Dacă mama nu e acasă, iar pe tata îl ia Poliția, cu mine ce se întâmplă? Unde mă duc?». Și pentru că are dilema asta, iar nimeni nu-i explică, copilul alege să suporte abuzul. Avem cazuri în care fata violată s-a hotărât să vorbească abia în al treilea an de abuzuri, ceea ce e îngrozitor", mai arată judecătorul.

Avem cazuri în care fata violată s-a hotărât să vorbească abia în al treilea an de abuzuri. E îngrozitor

„La Educație Civică, nu te învață ce este violul"

Conform magistratului, nevoia de educație juridică în rândul elevilor este cu atât mai importantă cu cât minorii sunt tot mai mult fie victime ale unor infracțiuni, fie săvârșesc ei infracțiuni. Acesta spune că există deja cazuri de consum de droguri la vârste de 10 ani, fetițe de clasa a II-a abuzate sexual, omor săvârșit de un copil de 9 ani. „Și înainte de 14 ani răspunzi penal, nici înainte de vârsta asta nu ai voie să dai în cap, să violezi, să omori. Dar de la 14 ani ți se face dosar penal și ai cazier. De aceea cred că educația juridică a copiilor, încă de la clasele primare, este importantă. O să ni se spună că se face Educație Civică sau Educație Socială în școli, dar nu e suficient. La Educație Civică nu te învață ce este violul și cum să reacționezi dacă ești victima acestei infracțiuni", mai arată Danileț.

Magistratul vorbește despre cazuri de fete violate, care, din lipsă de educație, de rușine, se duc și fac duș sau se ascund după ce sunt abuzate sexual, în loc să se adreseze Poliției și medicilor legiști. „Când te duci și faci duș, deja ai șters probele. Dacă așteaptă o perioadă până să spună ce li s-a întâmplat, abuzatorul va spune că fetei i-a plăcut, de asta nu a spus nimic, și doar la presiunea părinților a făcut-o. Vedem golani care fac violuri în grup și se laudă cu asta. A devenit o adevărată modă în România ca acești indivizi să posteze pe internet videouri cu ei lăudându-se cu violurile pe care le fac. Golanii aceștia ar trebui să știe de mici că violul nu este o chestie de plăcere, nu este «sex surpriză», așa cum spuneau condamnații de la Vaslui. E ceva foarte grav. Când îi formăm pe copii?", se întreabă judecătorul.

În afara celor 20 de școli la care se predă deja Educație Juridică cel puțin pe parcursul unui an școlar, și alți elevi au beneficiat de pe urma acestui proiect, cel puțin printr-o întâlnire cu unul dintre voluntarii „VeDemJust" sau primind diverse materiale informative din partea Asociației. Proiectul a ajuns, până acum, în 26 de județe din România și a fost „exportat", primăvara trecută, și în Republica Moldova, fiind adaptate manualului și programei legislației de peste Prut. Banii Asociației, din care este susținut proiectul de Educație Juridică, provin, așa cum spune judecătorul Cristi Danileț, din autofinanțare, prin contribuția membrilor și a voluntarilor, sau din redirecționarea a 2% din impozit, „fonduri care ne vin de la unii colegi care lucrează în domeniul juridic sau de la societăți care aleg să ne susțină". Cei care vor să sprijine financiar proiectul de Educație Juridică o pot face donând în conturile făcute publice pe site-ul www.vedemjust.ro.

„Legea Gino", propusă Parlamentului

În decembrie 2019, Asociația „VeDemJust" a înaintat Parlamentului României un proiect pentru inițierea unei legi, botezată „Legea Gino", care ar presupune ca toți copiii să beneficieze în mod obligatoriu de o minimă informare juridică odată cu împlinirea vârstei de 14 ani, când își fac buletinul. „Gino este copilul unui membru al organizației noastre, care împlinise 14 ani luna trecută. Tatăl i-a făcut fiului o poză, având lângă el buletinul și cartea mea, «Elevul și Legea». Așa ne-a venit ideea ca toți copiii să beneficieze de un program care să presupună ca, atunci când împlinesc 14 ani, alături de cartea de identitate să primească și o minimă informare. O cărțulie, o broșură, o foaie pe care să scrie drepturile, dar mai ales responsabilitățile cetățenilor", spune Danileț.

Instruirea minorilor ar urma să se facă în sediile de Poliție, existente în toate localitățile, și, din informațiile deținute de „VeDemJust", în fiecare săptămână, 25 de copii care împlinesc 14 ani (o medie pe localități a minorilor care ajung la această vârstă, săptămânal), ar putea fi adunați într-o secție de Poliție, unde oamenii legii să le facă instructajul. Deocamdată, spune judecătorul Cristi Danileț, proiectul așteaptă să fie asumat de către un partid, pentru a putea parcurge procesul legislativ.

Ambasadorii Justiției

MARIA GHIONEA (18 ANI, FOTO sus), elevă în clasa a XII-a la Colegiul „Dimitrie Ghika" din Comănești (județul Bacău), a mers, vara trecută, în tabăra organizată de „VeDemJust". În școala ei nu se predă încă Educație Juridică, însă, de toamna trecută, Maria a înființat în liceu, împreună cu doi colegi, un club dedicat acestei materii. „Până acum, am mers la cinci școli din oraș, unde le-am vorbit elevilor despre Educație Juridică, și vrem să ajungem la toate școli din localitate. Mergem cu manualul domnului Danileț și le spunem și celorlalți ceea ce am învățat noi și că au posibilitatea să opteze pentru acest curs la școală", spune Maria, care mărturisește că tabăra în care a fost vara trecută a ajutat-o să se decidă cu privire la facultatea pe care o va urma din toamnă, cea de Drept, la Cluj.

Proces simulat, pregătit de clubul școlii

Sebastian Bercheșan (18 ani, foto alături de o colegă), elev în ultimul an la Colegiul „Sf. Sava" din București, este un alt tânăr ambasador al „VeDemJust". Și el a fost în tabăra de anul trecut și, la fel ca Maria, a înființat în școala lui un club care are deja 20 de membri. Până acum, tinerii au organizat dezbateri cu profesioniști din domeniul juridic, au mers să asiste la un proces la Curtea de Apel București, iar acum se ocupă de organizarea unei vizite la Baroul București. Tânărul spune că un proiect important la care lucrează toată echipa este un proces simulat.

„Am preluat o speță care s-a judecat recent în România, pe care o adaptăm. Este vorba despre un caz de violență care s-a petrecut într-o școală din Constanța. Sper să reușim să punem în practică acest proiect, un proces simulat, într-o sală de judecată. Mai avem în plan să facem un club de Educație Juridică la nivelul tuturor liceelor din București", spune Sebastian.

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

INJUSTIȚIE

Cum să ucizi un dosar de evaziune de 10.000.000 lei

Un procuror a descoperit taximetrie măsluită fiscal. Apoi judecătorii au descoperit că procurorul măsluise declarații.

DE
PETRU ZOLTAN
petru.zoltan@newsweek.ro

ETERNA LUPTĂ ROMÂNEASCĂ cu evaziunea fiscală pierde bătălie după bătălie, chiar și când la mijloc apar procurori și judecători care ar trebui să lupte profesionist cu flagelul. Un dosar penal de la Brașov, de exemplu, agonizează de ani de zile după ce judecătoarea de caz, Alina Constanța Mandu, și-a cerut transferul de la Curtea de Apel Brașov la Pitești. Motivul: a acuzat că se fac presiuni asupra ei pentru a finaliza în grabă dosarul penal de evaziune fiscală și spălare de bani, în care prejudiciul a fost estimat la aproximativ 2,4 milioane de euro. Nici procurorul care a instrumentat cazul nu pare mai teafăr: Simona Codruța Chindea s-a pricopsit cu o plângere penală la Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (SIIJ) pentru cercetare abuzivă, influențarea declarațiilor martorilor, abuz și neglijență în serviciu, dar și favorizarea făptuitorului. Simona Chindea a fost procuror chiar în cadrul SIIJ, dar și-a dat demisia după câteva săptămâni de la înființarea secției speciale.

Parchet: Evaziune cu taxiul de zece milioane de lei

Pe 25 noiembrie 2014, Brașovul a fost luat cu asalt de peste 260 de polițiști, jandarmi și procurori. Îi urmăreau pe evzioniștii din taximetrie, mai ales că aveau bănuiala că șefii din Poliția Brașov și cei din Finanțe ar fi fost implicați în afacerile cu taxiuri.

Procurorul care a coordonat ancheta, însă, Simona Codruța Chindea, nu a prins niciun funcționar public implicat în „mafia galbenă". În dosar au intrat taximetriștii de la firma Martax, patronată de familia Dorha. Firma este deținută de Maria Dorha și de fiul acesteia, Marian Bârsan, iar de administrare se ocupa soțul ei, Marian Dorha. Procurorul a extins ancheta și asupra Ionelei Maria Bârsan, fiica Mariei Dorha.

Ei au fost acuzați că au măsluit aparatele fiscalizate de înregistrare a curselor. La final, anchetatorii au stabilit un prejudiciu estimat de 2,4 milioane euro (peste zece milioane de lei), bani rezultați din evaziune fiscală și spălare de bani.

Procurorul Simona Codruța Chindea a vrut să aibă o funcție de conducere în controversata Secție de investigare a infracțiunilor din justiție. Acum e cercetată de SIIJ.

Presiuni pe judecător, acuză Mandu

După doi ani de anchetă, dosarul a fost trimis spre judecare la Curtea de Apel Brașov, în august 2016. Judecător de caz desemnat aleatoriu a fost Alina Constanța Mandu. După alți aproape doi ani (de termene de judecată în dosar), pe 6 iunie 2018, judecătoarea Mandu a trimis către președintele Curții de Apel Brașov o cerere de abținere în acest caz pentru că s-ar face presiuni asupra sa, după cum se notează în cerere: „Urmare a ședinței membrilor secției penale din cadrul Curții de Apel Brașov din data de 16.05.2018, consemnată în proces verbal (...) având atașat obiecțiunile și punctul de vedere al subsemnatei (...) și în care se face mențiune expresă despre dosarul penal în cauză, apreciez că se induce o stare de presiune pentru obținerea unei soluții într-un termen stabilit de alte persoane decât judecătorul cauzei, fapt ce este contrar dispozițiilor legale și care poate prejudicia în mod grav drepturile și interesele persoanelor, prin presiunea exercitată asupra judecătorului investit cu soluționarea cauzei".

Inspecția Judiciară nu vede presiunea

Pe 16 mai 2018, într-adevăr, la Curtea de Apel Brașov a avut loc o ședință a judecătorilor de la Secția penală pentru a fi discutate problemele privind activitatea administrativ-judiciară a secției. Conform unui raport al Inspecției Judiciare, ulterior s-a dezbătut și problema soluționării dosarelor complexe repartizate judecătorilor care în viitorul apropiat (2018 – 2019) ar fi îndeplinit condițiile de pensionare – printre care și dosarul de evaziune fiscală și spălare de bani al familiei Dorha. Instanța învestită cu soluționarea cererii de recuzare a judecătoarei Mandu a constatat că „discuțiile purtate între judecătorii prezenți la ședință au avut loc în contextul preocupării legitime a președin-

PIRATERIE
La Braşov, la Curtea de Apel (jos) s-a constatat că ancheta procurorilor e mai evazionistă decât activitatea taximetrelor

telui de secţie penală în a asigura buna desfăşurare a activităţii de judecată a secţiei, în a urmări soluţionarea cauzelor într-un termen rezonabil".

Din documentele Inspecţiei Judiciare rezultă că purtarea unor astfel de discuţii pentru a fi identificate măsuri în vederea degrevării judecătorului ce are pe rol dosarul penal prezent de o parte a şedinţelor de judecată, cu consecinţa acordării mai multor termene de judecată pe lună, nu echivalează cu exercitarea unor presiuni asupra judecătorului.

Într-un final, judecătoarea Alina Mandu a scăpat de controversatul dosar de evaziune fiscală şi spălare de bani după ce a cerut şi obţinut transferul la Curtea de Apel Piteşti, invocând motive personale.

Ancheta penală terci

De fapt, în spatele presiunii pomenite de judecătoarea Mandu pare să fie ceva mai complicat, camuflat într-un dosar cu multe hibe. Din documentele aflate la dosar, de exemplu, rezultă că majoritatea declaraţiilor date de taximetrişti în faţa anchetatorilor sunt copy & paste. Pasaje întregi, cu tot cu greşelile de ortografie, au fost preluate de la un taximetrist la altul. În faţa judecătorilor, o parte din taximetrişti au spus că au dat declaraţiile sub presiunea organelor de anchetă, motiv pentru care nu şi le-au mai menţinut. O altă eroare a procurorului o reprezintă antedatarea declaraţiei date de Adrian Oltean, expertul contabil al firmei investigate. Pe 25 noiembrie 2014, expertul contabil a participat alături de poliţişti la percheziţiile efectuate în dosar. Conform procesului verbal, percheziţia s-a încheiat la ora 17.54. Însă, în aceeaşi zi, el figurează ca audiat la Parchetul Curţii de Apel Braşov, între orele 16.30 şi 18.00. În realitate, declaraţia a fost dată pe 26 noiembrie, şi nu pe 25, aşa cum au menţionat anchetatorii.

Ce este cu adevărat grav, însă, este că în faţa judecătorului, pe 8 aprilie 2019, contabilul a menţionat că declaraţia nu a fost scrisă de el, ba chiar a spus că a fost ameninţat şi obligat să o semneze.

Plângere la SIIJ în lucru, dosar de evaziune derizoriu

În urma acestor erori care au ieşit la iveală în sala de judecată şi au aruncat în derizoriu rechizitoriul, Marian Dorha a considerat că procurorul Simona Codruţa Chindea a comis o serie de abuzuri în derularea anchetei. Astfel, acesta a depus o plângere la Comisia pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupţiei şi petiţii din Senat, care a decis să trimită dosarul spre analiză Ministerului Justiţiei. În plus, procurorul Chindea s-a ales cu o plângere penală la Secţia pentru Investigarea Infracţiunilor din Justiţie din partea lui Marian Dorha, care o acuză de comiterea a cinci infracţiuni: influenţarea declaraţiilor, cercetare abuzivă, abuz în serviciu, neglijenţă în serviciu şi favorizarea făptuitorului. Simona Codruţa Chindea a fost şi ea procuror în cadrul SIIJ, însă a demisionat după doar câteva săptămâni de la înfiinţarea secţiei. Ancheta după plângerea lui Dorha este încă în lucru. N

FOTO: BRASOVSTIRI.RO; PORTAL.JUST.RO

EȘEC
La peste o mie de decese petrecute în centrele rezidențiale, Florinel Butnaru nu are nicio reacție publică.

CONSILIUL DE MONITORIZARE

O instituție ratată

ACUM O SĂPTĂMÂNĂ, OPINIA publică era șocată să vadă cum oamenii cu dizabilități dintr-un centru din Călărași primesc de mâncare resturi, centrul susținând, pe un ton răspicat, că meniul respectă „normativele în domeniu". Imaginile sunt ultimele dintr-un lung șir de cazuri care au arătat lipsurile grave din asistența socială românească.

1.190 de morți în 11 luni

În primele 11 luni ale lui 2019, au murit 1.190 de oameni cu dizabilități, în centrele statului și în spitalele de psihiatrie, arată cifrele oferite *Newsweek România* de către Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, instituția care ar trebui să vegheze asupra respectării drepturilor oamenilor cu dizabilități îngrijiți în instituțiile statului. Consiliul este cel care primește informații cu privire la decese, poate sesiza organele statului pentru anchete, poate efectua vizite de monitorizare inopinate în centre, face recomandări pe care centrele trebuie să le implementeze și poate reprezenta oamenii cu dizabilități în instanță.

Consiliul de Monitorizare (CM), creat prin legea 8/2016, a devenit operațional în 2017. De la finalul lui 2017, la șefia instituției a fost instalat, de către fosta coaliție de guvernare PSD-ALDE, Florinel Butnaru, de profesie inginer auto, ex-parlamentar PP-DD migrat în PSD.

Mandatul său de până acum s-a caracterizat prin opacitate: experții independenți care ar trebui să îi însoțească pe inspectorii de monitorizare ai Consiliului în vizite inopinate apar doar pe listele cu anunțurile privind rezultatele la concursuri, iar Consiliul nu comunică nimic despre CV-urile lor sau onorariile pe care le primesc. La o solicitare *Newsweek România* despre acest subiect, din august 2019, Consiliul a răspuns: „Vă informăm că solicitarea formulată nu respectă condițiile prevăzute de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public".

În rapoartele de monitorizare publicate pe site, în care sunt descrise condițiile, de obicei proaste, în care sunt ținuți „beneficiarii", nu sunt aproape niciodată consemnate decesele și incidentele petrecute în centre. Consiliul nu anunță niciodată dacă a sesizat Parchetul cu privire la vreun deces, în condițiile în care o analiză a Centrului de Resurse Juridice, publicată anul trecut, arată că din cei 1.447 de oameni cu dizabilități instituționalizați care au murit între septembrie 2017 și septembrie 2018, în 259 de cazuri, cauza decesului a fost pneumonia, înecul cu mâncare, peritonita, intoxicații cu „substanță corozivă".

O dată pe an, conducerea Consiliului de Monitorizare își prezintă raportul de activitate în Comisia pentru drepturile omului din Senat, care dă un aviz consultativ, urmat de votul în plenul Senatului. Anul trecut, raportul a fost avizat favorabil, cu 55 de voturi „pentru" și 25 „împotrivă". Din sursele

DE
FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

Newsweek România, „pentru" au votat aleşii PSD-ALDE, iar „împotrivă", USR şi PNL.

În raportul de anul trecut, nu era un rând despre violenţe ori decese petrecute în centre. Butnaru a oferit atunci revistei noastre o explicaţie originală: raportul nu conţine o vorbă despre decese, pentru că inspectorii stabilesc în rapoarte ce trebuie remediat, iar decesele „nu sunt remedieri".

Anul acesta, preşedintele Butnaru şi vicepreşedintele Gheorghe Aştileanu au solicitat reporterului *Newsweek România* să trimită prin email întrebările despre activitatea instituţiei. Până la închiderea ediţiei, şefii Consiliului de Monitorizare n-au răspuns întrebărilor *Newsweek România*.

Cine lucrează la Consiliul de Monitorizare

În instituţia prezidată de Florinel Butnaru, cu domiciul, conform declaraţiei de avere, în Râmnicu Vâlcea, lucrează 18 oameni. *Newsweek România* a analizat declaraţiile de avere şi de interese din 2019 şi a aflat că patru dintre angajaţi (referent de cabinet Florica Ştefan, inspectorii de monitorizare Alexandru Mateescu, Nicolaie Mardale şi directorul Nicolae Băiaşu) au domiciliul în Vâlcea.

În Consiliu lucrează şi două persoane care au lucrat la fundaţia Inimă pentru Inimă, tot din Râmnicu Vâlcea (Costel Graur, consilier – care a primit 23.350 de lei/an de la această fundaţie şi directorul Nicolae Băiaşu – 14.100 de lei/an). Consilierul de cabinet Ion Grozavu, care a câştigat, în 2019, 18.791 de lei/an de la Consiliu, a fost şi consilier judeţean la CJ Dâmboviţa, fiind şi prim-vicepreşedinte la PNL Dâmboviţa, iar consilierul de cabinet Păduroiu Valentin, care a câştigat anul trecut 28.500 de lei/an, este secretar general PSD. Mai mulţi angajaţi au lucrat şi la primăriile de sector (inspectoarele de monitorizare Monica Dumitrescu – Primăria Sectorului 3 şi Gloria Ionescu – Primăria Sectorului 5, consiliera Elena Samoilă-Lăzărescu – Primăria Sectorului 5).

Turza: Trei programe de monitorizare în centre

Preşedinta Autorităţii Naţionale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilităţi, Copii şi Adopţii (ANDPDCA), Mădălina Turza, a declarat, pentru *Newsweek România*, că vor exista trei tipuri de monitorizare a felului în care sunt îngrijiţi oamenii din centre: la nivel central, prin vizite de monitorizare inopinate, la nivel local, prin inspecţiile lunare ale direcţiilor de asistenţă socială şi prin programul „Recurs la demnitate". La acestea, se vor adăuga şi vizitele inopinate ale ONG-urilor pentru drepturile omului, cărora PSD le tăiase accesul în centre.

Programul „Recurs la demnitate", care începe în luna februarie, va fi format din evaluatori independenţi care vor lucra în regim de voluntariat şi care vor interveni punctual în cazurile semnalate la ANDPDCA. Motivele implementării acestui program au fost nevoia de evaluare a calităţii serviciilor oferite oamenilor şi ineficienţa Consiliului de Monitorizare, a mai explicat Mădălina Turza.

De altfel, la începutul lunii ianuarie, preşedinta ANDPDCA a sesizat Comisia pentru drepturile omului din Senat „cu privire la inacţiunea Consiliului în cazurile de încălcări masive ale drepturilor omului şi de decese ale rezidenţilor din centre".

USR şi PNL vs. Butnaru

În opinia senatorului USR Adrian Wiener, membru în Comisia pentru drepturile omului, Florinel Butnaru ar trebui să nu mai conducă instituţia, vorbind încă de anul trecut despre „anexarea politică" a CM. „Ei (PSD-ALDE, n.r.) au pus acolo oameni care să se asigure că nu le creează probleme de imagine", a adăugat senatorul, precizând, pentru *Newsweek România*, că va încerca din nou să îl demită pe Butnaru.

Şi pentru liberalul Daniel Fenechiu, liderul senatorilor PNL, „Florinel Butnaru nu este vreo lumină sau vreo persoană care să fie o pierdere pentru Consiliul de Monitorizare". Fenechiu a explicat, pentru *Newsweek România*, că aşteaptă să vadă raportul de activitate al lui Butnaru şi că PNL ar susţine înlocuirea acestuia din fruntea Consiliului.

În schimb, senatorul PSD Ioan Chişăliţă, de asemenea membru în Comisia pentru drepturile omului, proaspăt inculpat într-un dosar de corupţie privind Direcţia Regională de Drumuri şi Poduri Timişoara, i-a luat apărarea colegului său, Florinel Butnaru, autosuspendat din PSD: „Nu putem spune că activitatea domnului Butnaru străluceşte, dar este o activitate de uzură. Nu cred că rolul unui Consiliu de Monitorizare este de a ieşi în presă. Eu ştiu că îşi face treaba, monitorizează". Întrebat dacă ar susţine demiterea lui Butnaru, Chişăliţă a spus că este „deplasată" întrebarea reporterului *Newsweek România:* „Dacă activitatea nu corespunde, atunci vă asigur că eu voi lua o decizie în consecinţă".

Florinel Butnaru îşi va prezenta raportul pentru 2019 în martie, potrivit surselor *Newsweek România*, în martie.

7.166.000 de lei este bugetul Consiliului în 2020
8.780 de lei pe lună câştigă Florinel Butnaru
8.645 de lei pe lună ia Gheorghe Aştileanu

FOTO: CRITERII.RO

PERLELE POLITICIENILOR

Aberația de început de campanie

Apropierea campaniei electorale a scos din politicieni tot ce au mai rău: propuneri de inspirație nazistă, atacuri rasiste, jigniri și comparații lipsite de sens.

FINALUL LUI 2019 ȘI ÎNCEPUTUL lui 2020 nu au adus aproape nicio propunere constructivă, ci doar declarații făcute cu intenția de a provoca scandal. Faptul că așa a început campania electorală oferă indicații despre nivelul dezbaterilor pe parcursul acestui an și cum vor arăta „temele" de discuție. *Newsweek România* vă prezintă câteva din cele mai năstrușnice declarații din acest debut de campanie pentru alegerile locale.

Florea vrea aprobări pentru nașteri

Primarul municipiului Târgu Mureș, Dorin Florea, are o propunere: nimeni nu se mai apucă de făcut copii fără aprobarea birocrației statului. „Propun introducerea obligatorie a unei anchete sociale pentru cuplurile care vor să aducă pe lume copii, anchetă care să țină cont de următoarele lucruri:

- dovada unui loc de muncă și a unei locuințe stabile;
- situație financiară acceptabilă;
- un nivel de educație minim stabilit prin lege;
- vârsta minimă la care un adult să devină părinte etc.

În cazuri excepționale, în care totuși un cuplu care

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Primarul Dorin Florea consideră „certificatul de împerechere" o soluție justificată de control al populației

nu îndeplinește condițiile prezentate mai sus va avea un copil, consider că statul va trebui să preia copilul", a scris Dorin Florea, pe Facebook.

Ulterior, primarul a explicat că se referă la familiile de „țigani" și a respins acuzațiile că proiectul său ar fi de sorginte nazistă. „Târgu Mureș are cel mai mare număr de țigani din România. Așa se numesc, să terminăm odată cu ipocrizia!", a declarat Florea.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a sesizat după aceste declarații, primarul urmând să fie audiat pentru declarații discriminatorii și „discurs de ură".

Firea vrea bariera ridicată

Deranjată că, pe drumul spre slujba de la oraș, îi stă în cale o barieră, primarul Gabriela Firea a cerut CFR să nu mai coboare bariera de la trecerea de cale ferată de la Petricani. „Am transmis o solicitare către Ministerul Transporturilor, CFR, să ajungem la o înțelegere amiabilă, să nu se mai lase bariera de la Andronache și Petricani la nivel cu trecerea cu calea ferată în ore de vârf, începând cu 6.30 și finalul programului, când se iese la birou, între 17-19.30", a declarat Firea.

Primărița nu a explicat cum se rezolvă problemele legate de siguranța rutieră.

În 2013, un apropiat al soțului ei și al lui Gigi Becali a murit când trenul a lovit mașina cu care circula.

Gabriela Firea a mai propus o altă revoluție în trafic: autobuzele să poată circula pe linia de tramvai. Ea a cerut Parlamentului „să vină în sprijinul bucureștenilor și al cetățenilor care vin des în Capitală și să aprobe modificările legislative propuse la Codul rutier, astfel încât linia de tramvai să fie linie unică și toate autobuzele să circule pe linia de tramvai".

O idee asemănătoare a avut și Sorin Oprescu. Problema este că un autobuz nu poate trece pe lângă un tramvai, mai ales în zonele în care se află refugii pietonale și există riscul blocajelor.

Nu-ți place primarul, mută-te!

Tot Gabriela Firea a fost cea care, în fața criticilor că aerul din București este poluat, a avut o propunere inedită: cui nu-i place, să plece din orașul ei. „E foarte rău că un ministru nu știe ce se întâmplă în București. (...) Mutați-vă din București, dacă nu vă place în București!", i-a transmis primărița ministrului Mediului, Costel Alexe, deputat ales în circumscripția Iași.

ORAȘUL NIMĂNUI
Gabriela Firea îi alungă din București pe cei care o critică. Iulian Bulai a stârnit furia creștinilor și apoi și-a cerut iertare. Creștinește

Ulterior, Firea a anunțat și faptul că a pregătit o plângere penală împotriva ministrului PNL al Mediului, fiindcă ar fi indus panică „în rândul populației și ambasadorilor" și ar fi „pus pe fugă sistemul investițional".

Biblia pe înțelesul lui Bulai

Deputatul USR Iulian Bulai a explicat copilului său, de Crăciun, cum a apărut pe lume Isus Hristos: „Un copil. Sărac și provenit dintr-o familie foarte ciudată. Un tată trecut de prima tinerețe și o mamă adolescentă. Apărut în lume fără ca părinții lui să fi făcut dragoste. Cu o mamă surogat și un tată care acceptă paternitatea fără să fi contribuit la ea. Refuzat de comunitate. Născut fără ca părinții să fi fost căsătoriți, doar logodiți".

Definirea Fecioarei Maria drept „mamă surogat" – o mamă surogat este cea care dă naștere unui copil dintr-un embrion generat prin fecundarea ovulului unei alte femei care nu poate să ducă la bun sfârșit sarcina – a provocat un scandal general.

„Patriarhia Română nu comentează declarații al căror grad de penibilitate

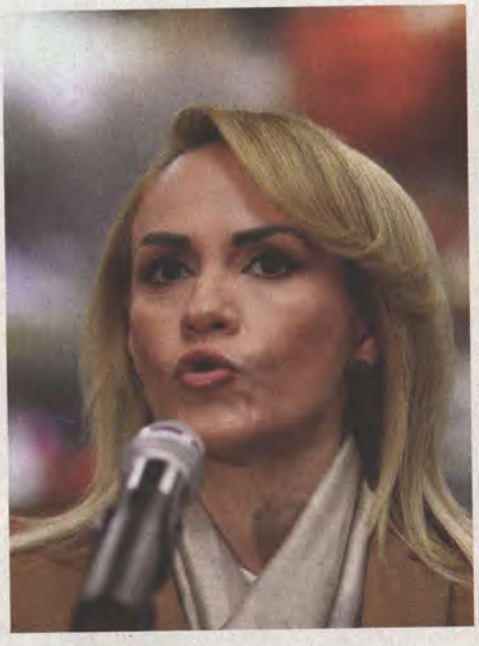

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA; GEORGE CĂLIN

ROATA MOTRICE
Oana Bogdan insistă pe ideea că trebuie să renunțăm la proprietatea bunurilor, pe care doar să le închiriem. Nu spune însă de la cine.

este întrecut doar de acela al obrăznicie provenite din incultura și ideologizarea dezonorante ale celor care le fac", a fost reacția Bisericii Ortodoxe.

Iulian Bulai a închis incidentul cerându-și scuze și insistând pe faptul că este o persoană religioasă, care-și duce copii la biserică: „Sunt creștin catolic practicant. Soția este luterană. Copiii sunt botezați în Biserica Romano Catolică. Am fost la Liturghie și în Ajun și de Crăciun. Trăiesc foarte dinamic și activ credința mea (...) Nu a fost în intenția mea să tulbur acest timp sfânt, ci să pun în context și perspectivă povestea nașterii lui Isus. Cu cuvinte sincere și asumare. Dacă am supărat pe cineva, în mod evident îmi cer iertare".

Oana Bogdan scrie din nou

„Bine ați venit în anul 2030. Nu dețin nimic. Nu dețin o mașină. Nu dețin o casă. Nu dețin aparate sau haine. Tot ceea ce consideram în trecut un #produs a devenit acum un #serviciu: transport, cazare, mâncare și toate lucrurile de care avem nevoie în viața noastră de zi cu zi", a scris fosta lideră PLUS, pe Facebook, în prima zi a anului 2020. Aceasta a explicat că scenariul a fost publicat de World Economic Forum în 2016 și era semnat de Ida Auken, membru al parlamentului danez.

Oana Bogdan s-a retras din PLUS, dar postarea ei a provocat reacții vehemente. Economistul Bogdan Glăvan, membru al PNL, a scris pe Facebook: „Gata, hai că mi-a venit inspirația, după Oana Bogdan. Eu pe viitor nu o să mai dețin bere. O s-o închiriez. Sticla de bere, care va fi de carton de fapt, va crește în copac. Iar eu voi plăti chirie copacului".

„E posibil ca peste 20 de ani să nu mai avem nimic al nostru. S-a mai întâmplat asta acum 2.000 de ani. Știți cum se numeau oamenii care n-aveau nimic? Nu, nu săraci. Aia mai aveau câte ceva. Cei care nu aveau absolut nimic erau doar sclavii. Proprietatea e libertate", a scris jurnalistul Lucian Mândruță.

Noul Iuliu Maniu

Nu e prima oară când Adrian Năstase sugerează că a fost deținut politic, nu un banal hoț condamnat pentru că a furat din avutul statului. Dar este prima oară când el se compară cu Iuliu Maniu. „Condamnările nedrepte, dictate, ulterior, de către Băsescu, prin instrumentele sale din magistratură, nu au nicio legătură cu argumentele pentru decorare.

A te preface că, după 7 ani sau 5 ani de la condamnări, că poți să le dai relevanță, este o mârșăvie politică. Mă vor înjura unii, dar mă întreb dacă comuniștii i-au retras decorațiile lui Maniu, după condamnarea sa", a scris Adrian Năstase, după ce Iohannis i-a retras Steaua României.

Un alt penal, Călin Popescu Tăriceanu, care s-a pus sub protecția imunității pentru a scăpa de urmărirea penală în dosarul șpăgilor de la Microsoft, a dat lecții despre lupta cu corupția. „Corupția este un fenomen care trebuie combătut zi de zi, ceas de ceas. Trebuie combătută de noi toți și nu doar de câțiva aleși de sistem și puși pe un soclu de pe care taie și spânzură", a scris Tăriceanu pe Facebook.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

ROCK FM

It Rocks!

www.rockfm.ro

TOP 10

Ce se va întâmpla la nivel global în 2020. Teoretic

Un influent think-tank european a publicat un top al evenimentelor previzibile ce pot influența major scena internațională

CONSILIUL EUROPEAN PENTRU Relații Internaționale (ECFR) a publicat, ca în fiecare an, un top 10 al celor mai importante trenduri globale din 2020.

„Deși sunt necesare niște previziuni despre evenimentele care vor zgudui lumea, anul 2020 este un mister. Lipsa noastră de clarviziune nu înseamnă că toate predicțiile noastre anuale au fost lipsite de acuratețe. În ciuda săgeților venite din partea colegilor, în 2019, indicele de acuratețe a previziunilor noastre a fost de 6,5 din 10. Iar acesta este un scor mai slab față de cele din anii precedenți, dar suntem încrezători că, în 2020, vom îmbunătăți acest proces", scriu experții ECFR, ale căror previziuni sunt următoarele:

1 Trump câștigă un nou mandat, dar pierde votul popular la o diferență mai mare decât în 2016

Donald Trump este un președinte impopular, a cărui realegere este incertă. Cu toate acestea, în politica americană, deținătorii funcției au un avantaj foarte mare în fața oponenților și, în general, câștigă.

Trump a optat pentru o strategie electorală foarte simplă, concentrându-se pe statele în care a câștigat în 2016 și ignorând electoratul din statele în care a pierdut.

Drept rezultat, contracandidatul său democrat va lua multe voturi în orașele mari și de coastă, dar fără prea mari rezultate. Trump va câștiga majoritatea colegilor electorale, dar va pierde votul electoral la o diferență chiar mai mare decât cea care l-a separat în 2016 de Hillary Clinton.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

DOCTOR AMAZON
Jeff Bezos vrea să intre în afacerea cu îngrijiri medicale» P.40

Donald Trump este dat câștigător al unui nou mandat de președinte al SUA, dar pierzător al votului popular

2 UE se va decupla de SUA în ceea ce privește politicile din Orientul Mijlociu și Africa de Nord.

În 2019, europenii au început să înțeleagă că SUA se va retrage din Orientul Mijlociu. De zeci de ani, UE au „externalizat" către SUA politicile referitoare la Orientul Mijlociu, deși au avut interese mai mari decât americanii în această regiune.

Europa a rămas dependentă de interesele americane în țări precum Irak, Siria și Yemen. UE nu mai are, însă, o astfel de opțiune, dacă ne gândim la spectacolul oferit de Rusia și Turcia în ceea ce privește soarta Siriei, sau la implicarea acestor două țări în Libia, pe fondul pasivității SUA.

În 2020, Europa trebuie să înceapă să-și elaboreze propriile politici pentru Orientul Mijlociu. Asta va permite statelor-membre să-și folosească, în sfârșit, forța economică și legăturile din regiune pentru a remodela fața Orientului Mijlociu și a Africii de Nord în funcție de propriile interese.

3 SUA va neglija alianța cu Taiwan

Pe măsură ce tensiunile dintre China și Taiwan se vor amplifica, pe fondul alegerilor din insulă de luna aceasta, chinezii vor apela la presiunea militară și diplomatică pentru a se asigura că noul guvern de la Taipei nu va face mutări în direcția independenței.

Taiwanul va aștepta un sprijin, fie și simbolic, din partea Administrației Trump, dar va primi dovezi palide din partea Departamentului de Stat, care vor trece neobservate în avalanșa de postări pe Twitter ale lui Donald Trump referitoare la Nancy Pelosi.

4 Putin participă la reuniunea G7 din SUA

Acum trei ani am prezis că președintele Rusiei, Vladimir Putin va participa la reuniunea G7 din 2017, desfășurată în Italia. Ne-am pripit, dar cheia nu este să învățăm din greșeli, ci să repetăm aceste previziuni până ce se adeveresc.

Așadar, Trump - cu ajutorul omologului său francez Emmanuel Macron – îl va invita pe Vladimir Putin să participe la reuniunea G7 de anul acesta, care se va desfășura în SUA. Asta va marca reîntoarcerea Rusiei în acest organism.

5 Zelenski o va lua înaintea Europei și va rezolva conflictul din Donbas

Noul președinte al Ucrainei, Volodimir Zelenski, a demonstrat deja că este dispus să negocieze cu Rusia într-o măsură mult mai mare decât au anticipat analiștii. El continuă să meargă pe sârmă în această privință, pe fondul presiunii interne foarte mari de a nu ajunge la niciun compromis cu Rusia.

În ciuda acestui lucru, Zelenski va presa în direcția unor compromisuri cu Rusia, lucru care îi vor pune pe liderii europeni într-o postură inconfortabilă și va submina consensul în privința sancțiunilor împotriva Rusiei. Liderii europeni vor fi puși în ingrata situație de a bloca eforturile Ucrainei de a face pace cu vecinul său.

CRIZA
dintre Rusia lui Vladimir Putin și Ucraina lui Volodimir Zelenski va fi atenuată prin disponibilitatea celui din urmă la negocieri

FOTO: GULIVER / GETTYIMAGES

6 Strategia de mediu a UE („Green New Deal") devine noua criză a refugiaților

Anul trecut, Ursula von der Leyen a făcut din „Green New Deal" o prioritate a mandatului său de președinte al Comisiei Europene. În 2020, dezbaterea despre schimbările climatice va adânci faliile geografice și socio-economice din interiorul Europei, anunțând apariția unui curent populist antiecologist.

De vreme ce multe țări ale Europei de Est depind energetic de rezervele de cărbune, acestea se tem că efortul de a ajunge la emisii zero de carbon este o formă de protecționism.

„Green New Deal" poate crea diviziuni politice în aproape fiecare țară-membră. De pildă, în Franța, creșterea taxelor de mediu, care s-a regăsit în prețul combustibilului, a dus în 2018 la apariția mișcării „Vestele Galbene".

Astfel de evenimente vor deveni noua criză a refugiaților, care a divizat Europa nu doar de la est la vest, ci și scena politică din țările membre ale blocului comunitar.

7 Succesiunea devine tema politică internă dominantă în Rusia, Turcia și SUA

Politicienii autoritariști au performat, în ultimii ani. Brazilia, China, Rusia, Turcia și chiar SUA sunt conduse de lideri cu toleranță mică pentru critici sau nesupunere. Scopul acestor lideri este să crească controlul personal, cu rate de succes diferite. În august 2019, publicații precum „Washington Post", „The New Statesman" și „Financial Times" au scris despre „zorii unei ere autoritariste". 2020 va demonstra însă că regimurile de forță au o vulnerabilitate, alta decât masculinitatea toxică a liderilor lor.

Regimurile personalizate au o capacitate redusă de a organiza succesiunea ordonată, în condițiile în care liderii autoritariști nu trăiesc veșnic. În 2020, ca rezultat al luptei pentru succesiune, în mod special în Rusia și Turcia, se va eroda percepția că lideri precum Vladimir Putin vor fi la putere pentru totdeauna.

8 Războiul economic SUA-China se va răspândi în domenii precum servicii financiare sau tehnologia informației

Deși SUA și China au ajuns, la sfârșitul lui 2019, la un armistițiu în războiul lor economic, în 2020 acest conflict se va derula pe noi și importante fronturi. Competiția din prezent în cazul tehnologiei 5G anunță un război rece economic, cu atât mai mult cu cât cele două tabere se confruntă și în alte sectoare importante din punct de vedere geopolitic, în special tehnologia informațiilor și servicii financiare.

Atât China cât și SUA vor încerca să-și impună dominația în aceste domenii, fiecare încercând să încheie parteneriate cu terți, folosindu-se de propria putere economică și politică.

9 Reglementările în domeniul datelor vor demara competiția pentru setarea standardelor

Standardele au devenit câmpul de bătălie în noua eră a competiției geo-economice. China, UE, Rusia și SUA s-au convins de propria abilitate de a stabili standarde globale în domenii precum sănătate, viață privată, siguranță, mai precis de a-și promova interesele naționale, folosindu-se de faptul că sunt lideri globali în industrii-cheie.

În trecut, dezbaterea despre organismele modificate genetic (OMG) a fost o chestiune care a reglat termenii în care se desfășoară comerțul global cu produse agricole.

Competiția dintre SUA și China în domeniul tehnologiei 5G anunță un război rece economic

„GREEN NEW DEAL"
Noua politică de mediu a UE este o prioritate pentru Ursula van der Leyen și Frans Timmermans (Comisia Europeană).

În 2020, standardele în folosirea datelor personale vor avea un rol similar, pe măsură ce liderii încep să înțeleagă că lupta pentru a exporta reguli în procesarea datelor, managementul și protecția lor va modela industria tehnologiei la nivel global.

10 Mișcările de protest vor deveni tot mai disruptive

2019 a fost anul protestelor, care au izbucnit și chiar s-au susținut singure în Bolivia, Franța, Hong Kong, Iran și Sudan. Mișcările de protest au avut origini și traiectorii diverse, dar majoritatea au fost cauzate de nemulțumirile față de clasa politică ce guvernează în aceste țări și au fost catalizate de social media. În 2020, protestele vor persista, dar vor varia în funcție de natura și țintele guvernelor. În țări autoritariste precum China sau Iran, guvernele vor începe să folosească tot mai mult social media și alte tehnologii pentru a preveni protestele. În consecință, demonstrațiile vor schimba foarte puține lucruri în plan social.

În state mai democratice sau mai slabe, aceste mișcări vor forța guvernele la compromisuri și, într-o mai mică sau mai mare măsură, vor genera schimbări sociale sau chiar la nivelul leadershipului. Deși mișcările de protest au o relevanță mai mare în țările autoritariste, ele vor deveni un lucru obișnuit în democrații.

Protestele vor continua în 2020 cu aceeași intensitate, dar fără efecte sociale majore

BONUS: Marea Britanie va eșua să încheie un acord comercial cu UE (nimănui nu-i va păsa prea mult)

Sarabanda Brexit va continua mult după ieșirea efectivă a Marii Britanii din Uniunea Europeană, programată pentru 31 ianuarie.

Deasupra atârnă securea neîncheierii unui acord comercial, până la finalul lui 2020, ceea ce va avea efecte similare negocierilor precedente. Dar, în ciuda similitudinilor, după 31 ianuarie, temperatura politică va scădea semnificativ.

Negocierile pe acordul comercial vor fi lăsate pe seama tehnocraților. Cu toate acestea, UE și Marea Britanie vor eșua să ajungă la un acord până la sfârșitul lui 2020, lucru care nu va fi observat decât de cei care lucrează la „Financial Times". Tehnocrații vor găsi în liniște o cale pentru a prelungi negocierile, demonstrând virtuțile politice ale apatiei publice. N

FOTO: GULIVER / GETTYIMAGES

REZA PAHLAVI

Exclusiv: Fiul fostului șah al Iranului spune că poporul iranian vrea o democrație seculară și este o greșeală să tolerezi regimul islamic care conduce țara. DE DAVID BRENNAN

IRANUL ESTE ZGUDUIT ÎN ULTIMA VREME de frustrări acumulate în ultimii 40 de ani, cu orașe de pe tot cuprinsul țării paralizate de mii de protestatari anti-guvernamentali.

Deși scânteia a fost creșterea prețurilor la combustibili, explozia de furie era previzibilă de ceva vreme. Iranienii trăiesc sub un regim teocratic autoritarist, în timp ce luptă cu prăbușirea standardelor de viață, proces catalizat de sancțiunile economice americane, care au schilodit regimul în tentativa de a opri programul său nuclear și influența în regiune.

Sute - poate mii - de disidenți au devenit țintele din stradă a lunetiștilor regimului. Autoritățile au ascuns cadavrele și au tăiat orice posibilitate ca supraviețuitorii să comunice între ei și cu lumea liberă.

Potrivit lui Reza Pahlavi - unicul fiu supraviețuitor și moștenitor al Șahului Iranului, Mohammad Reza Pahlavi, alungat de la putere de Revoluția Islamică - masacrarea disidenților arată disperarea și lipsa de milă a regimului.

Pahlavi a stat de vorbă cu *Newsweek* la Washington D.C., unde locuiește în exil după ce familia sa a fugit din Iran, în 1979. A militat în mod constant pentru o democrație seculară care să înlocuiască actualul sistem politic din Iran.

Pahlavi spune că tulburările sociale actuale sunt un indicator al furiei populare la adresa guvernului iranian și consideră că există o singură soluție.

***Newsweek:* Cum am putea caracteriza nervozitatea actuală din Iran?**

Reza Pahlavi: Protestele din țara mea sunt alimentate de dorința oamenilor simpli de a schimba actualul regim de la putere. Creșterea cu 200% a prețului combustibilului a fost scânteia protestelor și a răspândirii lor, dar motivația evoluției lor este mult mai profundă. Aceste proteste reprezintă o respingere a regimului în ansamblu și o dorință de a pune capăt la 40 de ani de opresiune clericală. Protestatarii nu cer reforme sau scăderea prețului combustibilului, ci cântă „Nu vrem Republică Islamică!" sau „Khamenei, pleacă din țară!". Sute își dau viața pentru cauza libertății.

Ce ne spun brutalitățile forțelor de securitate despre adevăratele intenții și priorități ale celor aflați la putere?

De 40 de ani știm că singurele priorități ale regimului sunt prezervarea și extinderea propriei puteri și controlului asupra țării, inclusiv îmbogățirea reprezentanților săi. Masacrul nu este o surpriză pentru nimeni. Oricine se așteaptă la asta când un astfel de regim este amenințat. Simultan, asistăm la o îndepărtare a forțelor de Securitate de regim. Prin urmare, Republica Islamică este obligată să apeleze la mercenari în tentativa de a controla protestele. Asta ne arată că regimul nu se va da în lături de la nimic pentru a se proteja, chiar și cu costul unui genocid împotriva propriului popor.

Totuși, în ciuda acestor lucruri, oamenii luptă în continuare. Mesajul pe care mi-l transmit mie și lumii este: „Merităm mai mult. De ce ne abandonați?".

Cine ar trebui să înlocuiască actualul regim din Iran?

De patru decenii am fost avocatul unui sistem secular și democratic în Iran. Nu doar că am promovat această idee pentru Iran, nu doar pentru că este cea mai bună soluție pentru a asigura drepturi civile, prosperitate și fericire pentru iranieni, ci și pentru că simt că poporul Iranian își dorește foarte mult acest lucru. Tinerii iranieni din prezent, mai mult decât oricând, sunt conștienți că există țări libere, unde domnește ordinea liberală. Ei vor să aibă aceleași oportunități și să fie stăpâni pe soarta lor.

Există opoziție legitimă în Iran în care se poate avea încredere în acest sens? Oficiali ai SUA au acreditat ideea implicării controversatelor grupuri precum Mujahedinii Poporului din Iran. Ce părere aveți despre asta?

E mai puțin important ce cred eu despre aceste lucruri fundamentale. Aspirațiile noastre naționale sunt să avem o democrație seculară și de aceea poporul iranian trebuie să decidă ce grupări, partide sau indivizi sunt capabili să construiască viitorul națiunii. Viitorul Iranului trebuie decis de iranieni, nu de consilierii unor politicieni străini.

Vreți să vă întoarceți în Iran și să vă implicați în viața politică, pentru a construi un nou sistem de guvernare?

Consider că rolul meu este de avocat al poporului iranian. Aspirațiile mele sunt să susțin mișcarea pentru libertate și demnitate. Nu sunt mânat de ambiții personale, nu vreau putere politică pe viitor în Iran. Acestea fiind zise, sunt nerăbdător să mă întorc în Iran și voi fi întotdeauna alături de poporul meu, pentru a-i apăra drepturile și libertățile fundamentale, în fața oricărei forțe

ATUNCI ȘI ACUM *Reza Pahlavi, fiul fostului Șah al Iranului cu cea de-a treia sa soție Farah Diba, în vremurile bune ale tinereții sale, în 1967(stânga). Astăzi, Pahlavi trăiește în exil cu familia sa, în Washington, D.C.*

FOTO: UNIVERSAL HISTORY ARCHIVE/GETTY; COURTESY OF REZA PAHLAVI

interne sau externe. Îmi propun să fiu de ajutor în orice mod pot.

Credeți că poporul iranian ar saluta revenirea influenței monarhiei?
Sistemul viitor de guvernare va fi subiectul unor dezbateri interne în procesul constituțional. Pe acest proces democratic sunt concentrat nu pe viitorul sistem de guvernământ. Țara noastră are, cu excepția interludiului de 40 de ani, o tradiție monarhică. În mod natural, mulți iranieni, în consonanță cu istoria și cultura lor, preferă monarhia. Dar în prezent nu este vorba despre monarhie sau republică. Este vorba despre a ne recupera țara de sub o forță anti-iraniană de ocupație și a instala ordinea democratică.

Ce părere aveți despre strategia SUA de a aplica „presiune maximă" asupra Iranului?
Din păcate pentru poporul iranian, regimul, prin comportamentul său destabilizator și antagonizant în regiune și în lume, a atras mânia multora dintre vecinii țării, dar și a multor țări libere. Extinderea sancțiunilor occidentale pentru a limita resursele regimului trebuie înțeleasă de poporul iranian și apreciată. Iranienii înțeleg că sunt sub presiune socială, politică și economică chiar din partea regimului islamic. Pe de altă parte, preocuparea mea și a poporului iranian este să scape de acest regim. Oamenii nu strigă în stradă împotriva sancțiunilor, striga împotriva regimului în sute de orașe de-a lungul țării.

A avut dreptate președintele Donald Trump să retragă SUA din acordul nuclear cu Iranul?
Eu nu le spun americanilor cum să-și conducă țara, eu mă concentrez pe Iran. Știu că orice înțelegere sau negociere cu acest regim, care ignoră poporul iranian, dorințele și doleanțele acestuia, sunt ilegitime. Toți cei care speră să găsească o soluție negociind cu regimul de la Teheran demonstrează doar cât sunt de deconectați de aspirațiile reale și sentimentele poporului iranian.

Abordarea dură a lui Donald Trump afectează standardele de viață ale cetățenilor iranieni. E un preț care merită plătit pentru a presa regimul?
Presiunile la adresa regimului s-au dovedit că au favorizat statu quo-ul. Este politica luării aceluiași tip de măsuri în timp ce aștepți rezultate diferite. Cetățenii iranieni înțeleg și apreciază faptul că regimul ayatollahilor este decuplat de la resursele pe care le folosește pentru a opresa în țară și peste hotarele Iranului. Dacă o țară vrea să negocieze cu Iranul, trebuie să negocieze cu cei care dețin răspunsuri în legătură cu viitorul țării: poporul, nu regimul actual. De decenii spun că Occidentul are un rol important în sprijinirea poporului iranian.

Casa Albă ar trebui să-și schimbe strategia în privința Iranului?
După 40 de ani de eșecuri în a forța reformarea regimului, nu este timpul pentru schimbarea strategiei? Nu ar trebui ca acest regim să fie confruntat? Administrația precedentă a făcut greșeli cu efecte dezastruoase pentru poporul iranian și pentru Orientul Mijlociu. E timpul să ne bazăm pe poporul iranian și opoziția democratică. De exemplu, înghețarea activelor regimului și returnarea lor la deținătorii lor de drept, poporul. Folosiți-le pentru a finanța un fond de greve, dați-le compatrioților mei posibilitatea de a declanșa greva generală și puneți acest regim în genunchi, prin nesupunere civică. Administrația actuală de la Washington trebuie să ia măsuri pentru a promova și proteja accesul oamenilor la internet și de a limita capacitatea regimului de a-și răspândi propria propagandă.

Ce sfat i-ați da președintelui Trump?
În toți acești ani am comunicat aceleași lucruri, mesaje consistente adresate liderilor lumii, inclusiv ai Statelor Unite: nu puteți implementa o strategie de viitor pentru Iran atâta vreme cât negociați cu acest regim ilegitim, trebuie să recunoașteți dreptul poporului de a beneficia de schimbări fundamentale și de a-l implica în atingerea acestui scop. Voi continua să promovez acest mesaj. Problema nu este că regimul nu și-a schimbat comportamentul, pentru că nici măcar nu va încerca. Problema este că lumea nu și-a schimbat comportamentul și încearcă în continuare să cadă la pace cu regimul. N

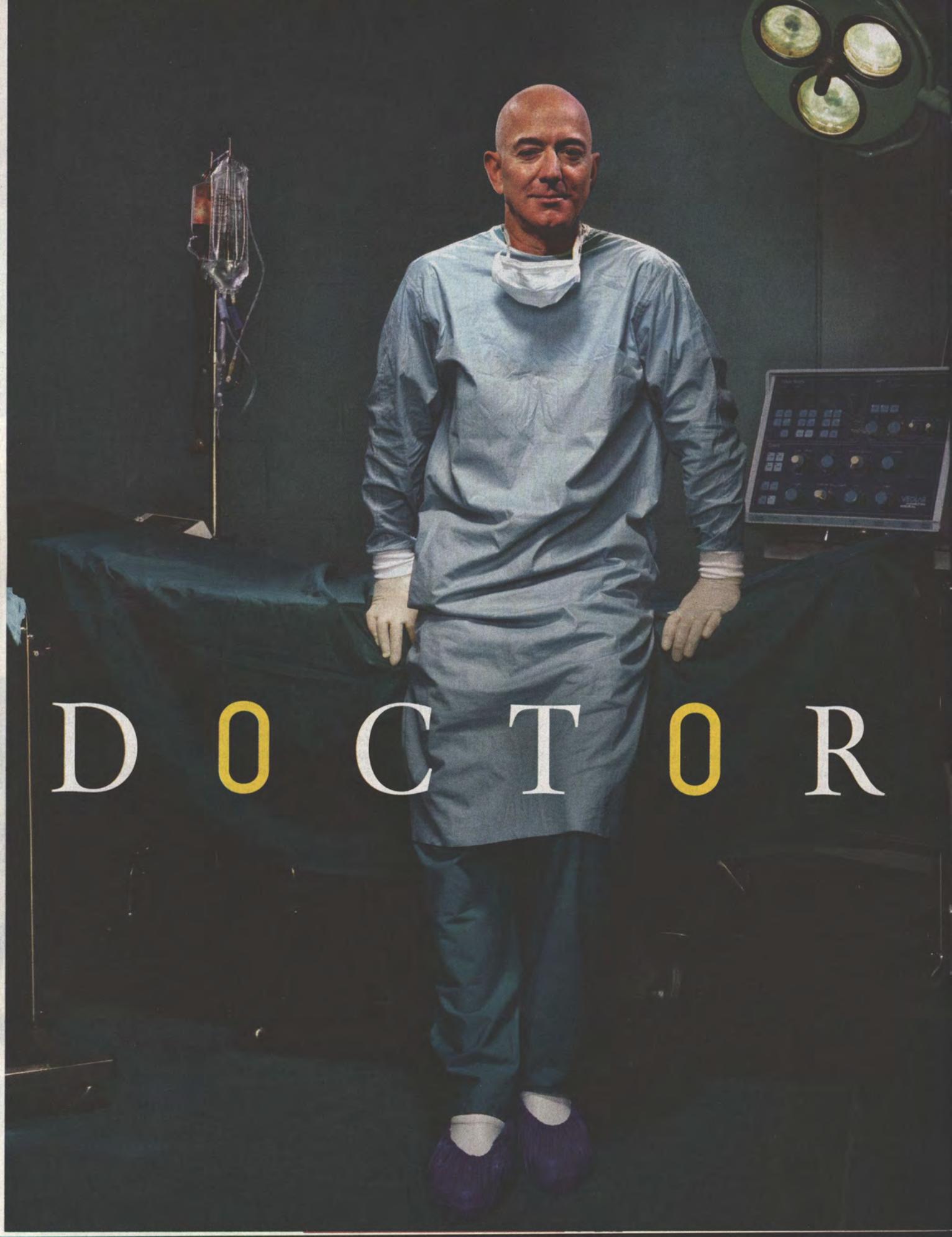
DOCTOR

FOTO: NEWSWEEK; JFB/GETTY; MANDEL NGAN/AFP/GETTY

Jeff Bezos vrea să intre în afacerea cu îngrijiri medicale. Poate Big Tech repara

UN SISTEM DEGRADAT?

AMAZON

de

DAVID H. FREEDMAN

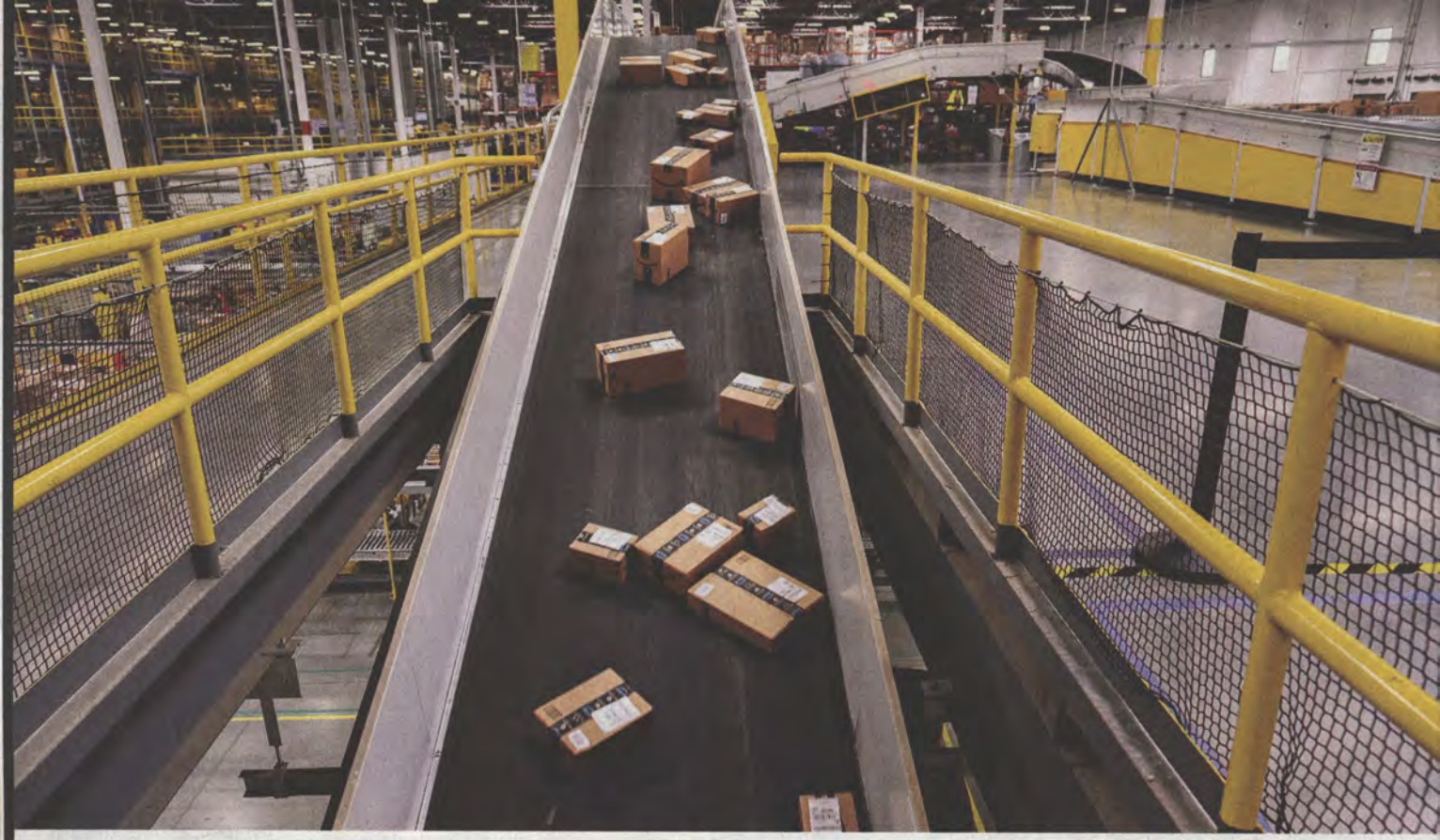

Ai

ÎNCREDERE ÎN AMAZON CU VIAȚA TA? POATE ar trebui, pentru că marile companii tehnologice din Silicon Valley caută să facă pentru medicină ceea ce au făcut deja pentru comerțul cu amănuntul, edituri, finanțe și alte sectoare ale vieții moderne: vor să aducă o altă revoluție digitală.

CE AR PUTEA MERGE RĂU?

De când guvernul federal a început să încurajeze furnizorii de servicii medicale să implementeze înregistrarea electronică a parametrilor de sănătate în urmă cu un deceniu, Apple, Google și o serie de startup-uri din Silicon Valley au căutat să-și creeze propria viziune asupra telemedicinei - încărcată de date de pe dispozitivele portabile de monitorizare a sănătății, aplicații AI (inteligență artificială) și smartphone. Ceasurile de monitorizare bio ale Apple și Fitbit, monitorul portabil de exerciții recent cumpărat de Google sunt două exemple marcante de produse pe piața actuală. Alte companii pregătesc produse AI care ar putea spori sau înlocui sfaturile profesioniștilor din domeniul medical.

Până acum, toate aceste tehnologii promițătoare nu au reușit să producă genul de schimbări măreț pe care Silicon Valley le-a introdus în atâtea alte industrii. Ceea ce a lipsit până acum este o modalitate de a lega toate evoluțiile tehnologice disparate într-un serviciu coerent, care conectează perfect pacienții cu păienjenișul furnizorilor de servicii medicale, asiguratorilor și diversitatea serviciilor - în același mod în care, de exemplu, Amazon aduce aproape toate retail-urile la ușa clientului doar spunând „Hei, Alexa".

Suntem pregătiți ca Amazon să facă pentru îngrijirea sănătății ceea ce a făcut deja pentru vânzarea cu amănuntul? În schimbul livrării în două zile, a scos mii de magazine în afara afacerilor și a stabilit o hegemonie în întreaga industrie. Big Tech a transformat, de asemenea, ceea ce credeai că sunt înclinările tale politice private, conexiunile sociale, plăcerile vinovate și obiceiurile de cheltuieli într-un produs comercializabil - iar banii pe care i-ați generat nu se întorc la voi.

Cu toate acestea, interferența Amazon în sistemul de îngrijiri medicale poate face parte din viitorul nostru. Compania este pe cale să intre în sistemul medical într-un mod răsunător. Experții consideră că gigantul în vânzarea cu amănuntul, cu venituri anuale de 230 de miliarde de dolari, se pregătește să lanseze un serviciu menit să adune aproape toate îngrijirile de sănătate într-o singură aplicație ușoară pentru utilizator, cu toată comoditatea și transparența prețurilor din magazinul său online (și toate preocupările legate de confidențialitate - dar vom ajunge la asta). La fel cum consumatorii care doresc o lampă nouă pot recurge la Amazon pentru a selecta mai multe oferte cu specificații detaliate, recenzii ample, reduceri considerabile și livrare convenabilă, tot astfel în curând o să lanseze un site sau o aplicație pentru a găsi cele mai bune oferte de

AGENT DE SCHIMBARE
Dacă Amazon întoarce industria asistenței medicale cu susul în jos, așa cum s-a întâmplat deja cu vânzarea cu amănuntul, s-ar putea să facă bine sistemului disfuncțional din America. Dar perspectiva asistenței medicale de înaltă tehnologie ridică multe întrebări. Stânga: Centrul de execuție Amazon din Baltimore; Mai jos, de la stânga la dreapta: un doctor examinează gâtul unui copil dintr-un sat îndepărtat din Franța, prin video de pe smartphone; Alexa caută pe paginile web ale Institutelor Naționale de Sănătate pentru a răspunde la întrebările de pe Amazon Echo.

sănătate, servicii personale, completate cu medicamentele și consumabilele necesare. „Asistența medicală nu a fost niciodată o industrie care să favorizeze cumpărarea via un link", spune Jeff Becker, analist în domeniul sănătății din cadrul Forrester Research. „Amazon va schimba asta".

Mulți medici consideră că tipul de livrare de înaltă tehnologie a asistenței medicale pe care Amazon l-ar putea aduce este doar ceea ce medicul trebuia să remedieze în sistemul de îngrijire medicală profund disfuncțional din SUA, care în fiecare an îi încarcă pe americani cu o factură de 3,5 miliarde de dolari. Este cel mai scump din lume și oferă unele dintre cele mai proaste rezultate pentru pacienți, în rândul națiunilor dezvoltate. Un sistem de livrare bazat pe aplicație, centrat pe client, ar putea oferi o experiență mai personală, receptivă și grijulie decât ceea ce primesc majoritatea pacienților prin modelul tradițional de medic de familie. „Unii pacienți cred că tot ce își doresc este un Marcus Welby", spune medicul Steven Strongwater, CEO la Atrius Health, un foarte apreciat sistem de îngrijire a sănătății din New England, care a activat în domeniul telesănătății. Marcus Welby este un doctor de familie foarte grijuliu cu pacienții dintr-un serial de televiziune.

„Dar un sistem de înaltă tehnologie care la prima vedere pare mai rece poate fi de fapt foarte, foarte bun pentru îngrijirea oamenilor", precizează Strongwater.

Există o diferență mare, desigur, între ofertele pentru o lampă de birou și căutarea de consultanță medicală pentru durerile abdominale. Perspectiva asistenței medicale bazate pe aplicații ridică multe întrebări. Pot într-adevăr serviciile online să facă o treabă bună pentru a răspunde multor nevoi, ca cele ale pelerinajul tradițional între medicul de familie și clinica alocată? Oamenii care nu au încredere în Facebook și Google din cauza abuzului privind datele personale vor accepta de bună voie să dea documentele medicale private unui alt gigant tehnologic? Ar trebui?

MEDICINĂ DIGITALĂ

Până în prezent, Amazon nu a dezvăluit nimic publicului. În septembrie, și-a invitat angajații din zona Seattle să se înscrie într-un program opțional de îngrijire a sănătății al companiei. Numit Amazon Care, programul le oferă an-

Asistența medicală nu a fost niciodată **O INDUSTRIE ÎN CARE SĂ CUMPERI** via un link. Amazon va schimba asta.

FOTO: MELISSA LYTTLE/BLOOMBERG/GETTY; SEBASTIEN BOZON/AFP/GETTY; ANDREW MATTHEWS/PA IMAGES/GETTY

gajaților o aplicație de telesănătate care ar putea servi ca punct de plecare pentru orice nevoie de îngrijire a sănătății. „Se pot conecta imediat cu o asistentă medicală sau un medic", spune Dene Sparrman, directorul beneficiilor globale al Amazon, menționând că, dacă se conectează prin mesagerie text, consultația este gratuită, iar consultațiile video și în persoană sunt disponibile cu o taxă mică. „Dacă primesc ceea ce le trebuie, este bine", adaugă ea. „Dacă au nevoie de o vizită personală la un specialist, le putem indica unul. Nu dorim ca angajații să piardă timp întrebându-se unde să meargă, vrem ca totul să meargă șnur". Alte avantaje ale programului includ vizitele asistenților medicali la domiciliul sau biroul angajatului și livrarea medicamentelor prescrise în cel puțin două ore.

Programele de beneficii pentru angajați nu obțin în mod normal multă atenție în afara companiilor care le oferă, dar acesta a ajuns în știrile naționale. Motivul: în ianuarie 2018, Amazon a anunțat o asociere fără scop lucrativ cu Berkshire Hathaway a lui Warren Buffett și cu gigantul financiar JP Morgan, axată pe găsirea de soluții pentru servicii de sănătate pentru 1,25 milioane de angajați ai celor trei companii. Deși au apărut puține informații despre această acțiune, experții din industrie au văzut în acea alianță un semn că Amazon se pregătește pentru a face o mișcare decisivă în domeniul serviciilor pentru sănătate, care ar putea fi extinsă dincolo de cele trei companii.

Anunțul Amazon Care din septembrie este văzut pe scară largă ca un prim pas în această direcție, punând bazele unui serviciu de telemedicină și îngrijiri medicale complexe. Amazon ar putea urma aceeași strategie pe care s-a bazat pentru a-și dezvolta sistemul cloud computing în afaceri - care a fost inițial un serviciu pentru uz intern, înainte de a-l oferi întregii lumi și de a-l dezvolta până a ajuns acum la 35 miliarde de dolari anual.

Dacă ar fi un serviciu de asistență medicală Amazon pe care ar putea să-l acopere, acesta l-ar lăsa mult în urmă pe cel de afaceri. Dacă cinci procente din cheltuielile pentru îngrijirea sănătății - o pondere modestă conform standardelor în industria dominată de Amazon - ar intra în sistemul companiei de îngrijire a sănătății, aceastea ar reprezenta venituri de aproape 200 de miliarde de dolari și 10 miliarde de dolari în profit la rata de rentabilitate tipică industriei asigurărilor. Și acesta este un calcul la limita inferioară, spune Jon Melnick, care conduce activitatea de cercetare în domeniul transformării digitale la firma de consultanță Lux Research.

„Amazon poate adăuga și altceva decât telemedicina la asistența medicală, poate construi o platformă de îngrijire medicală care să includă produse alimentare, date despre consumatori și toate produsele și serviciile care pot contribui la sănătate", spune Melnick. Pe măsură ce consumatorii vin să solicite această abordare mai largă a sănătății, spune el, piața ar putea deveni mult mai mare decât 3.500 de miliarde de dolari cât este în prezent, Amazon fiind bine poziționată pentru a prelua o mare parte din aceasta.

Pacienții par a fi interesați să se conecteze la telemedicină, fie prin video, voce sau text. De fapt, unul din cinci pacienți insistă asupra unui medic dispus să facă și consultație la distanță, potrivit unui sondaj Harris din 2017, în timp ce un studiu al Rock Health Survey a constatat că interesul pacienților pentru telemedicină aproape s-a dublat între 2017 și 2018. Unii dintre furnizorii mari din sistemul de îngrijiri de sănătate s-au conformat cerințelor. La Atrius, mai mult de jumătate din consultațiile pentru 740.000 de

Un sistem high-tech care la prima vedere pare mai rece poate fi de fapt foarte, foarte bun în **ÎNGRIJIREA OAMENILOR.**

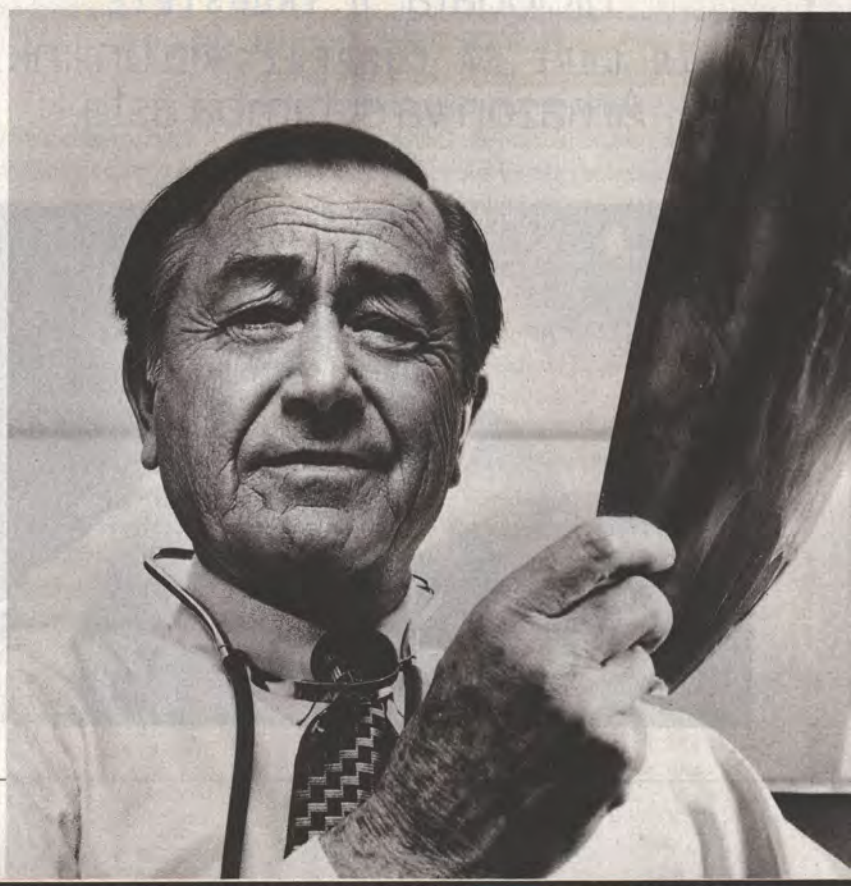

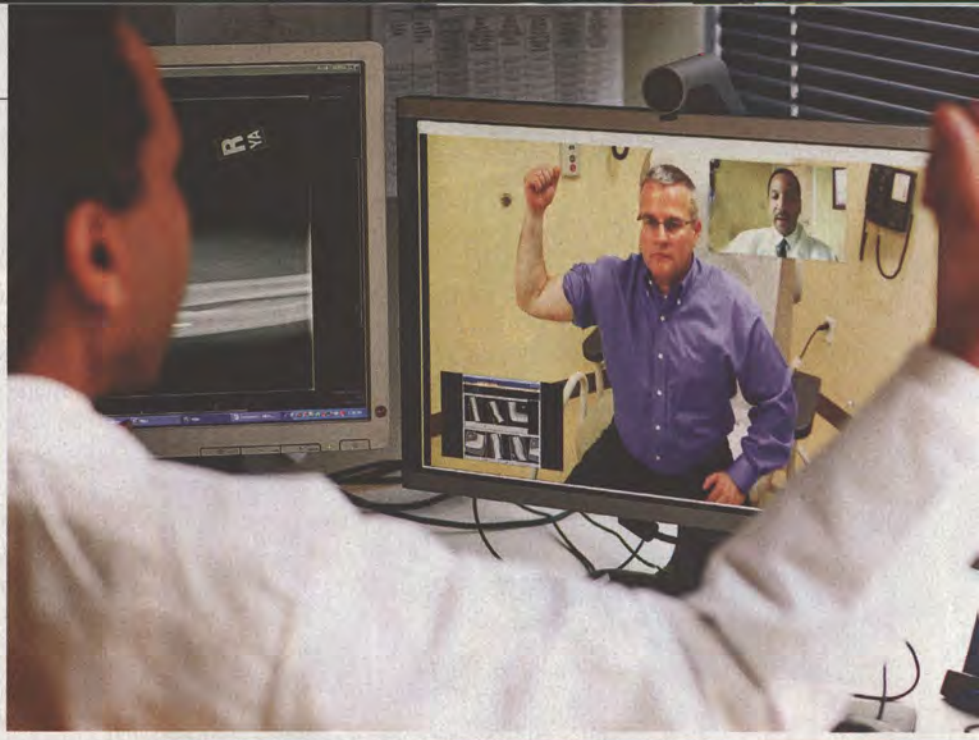

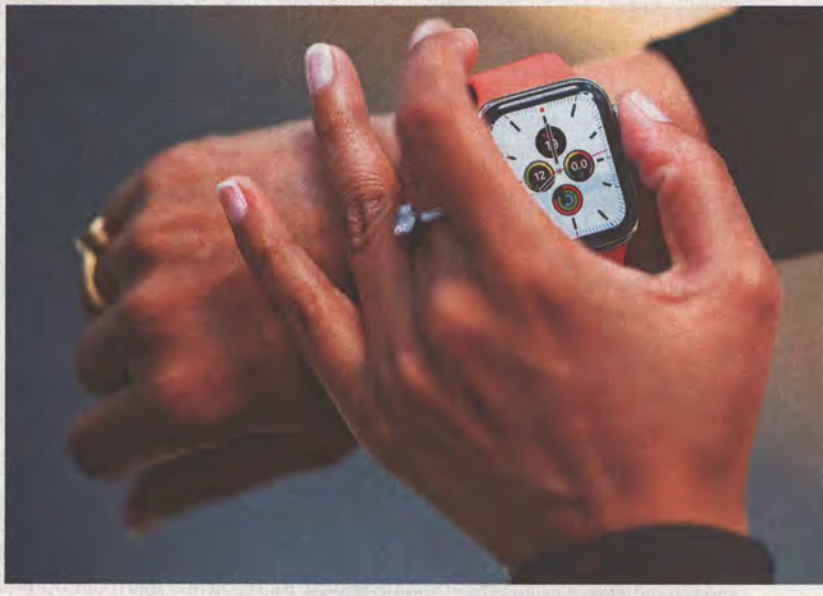

pacienți de către 715 medici au loc acum printr-o formă de comunicare electronică. Centrul medical al Universității din Utah este un alt pionier, oferind o gamă largă de servicii de telesănătate tuturor pacienților săi. Într-un studiu efectuat pe 200 de femei însărcinate, universitatea a descoperit că oferirea de consultații prin sistem de telesănătate a redus la aproape jumătate numărul de vizite față-în-față în timpul sarcinii, astfel reducându-se substanțial costurile. Ceea ce a mărit gradul de satisfacție a pacientelor de la 97% al celor ce au avut vizite față-în-față la 100% al celor care au beneficiat de telemedicină. „Îmbunătățește și gradul de implicare a pacienților în sănătatea lor", spune Maia Hightower, ofițer principal de informații medicale al universității.

Între timp, Departamentul pentru Afaceri ale Veteranilor a oferit peste 2,6 milioane de interacțiuni de telemedicină pentru aproape un milion de pacienți, aproximativ 100.000 dintre ei angajându-se într-o consultație video. Serviciile au fost deosebit de valoroase pentru cei 30% dintre pacienți care trăiesc în zonele rurale, departe de spitalele pentru veterani, și a oferit o monitorizare eficientă asupra celor cu diabet, boli cardiace și alte boli cronice de care suferă în general 60% dintre americani și 85% dintre americanii în vârstă. „Putem face mai multe online pentru a ajuta la controlul hipertensiunii arteriale sau pentru pacienții cu diabet vorbindu-le despre medicația necesară decât dacă ne punem mâinile pe ei, să-i consultăm prin palpare", spune dr. Leonie Heyworth, director de telemedicină sincron pentru veterani, adăugând că pacienții cu consultație video au ratat cu 28% mai puține programări decât cei care trebuia să se prezinte personal la cabinete.

REZISTENȚA

Cei mai mulți furnizori de servicii de sănătate din SUA și asigurători rezistă tendinței de a include opțiuni de telesănătate. Preferă să rămână la modelul de afaceri, experimentat și care și-a dovedit randamentul, de a-i determina pe pacienți să vină la un cabinet sau spital relativ apropiat pentru consultații și astfel să le perceapă o sumă frumoasă pentru acest privilegiu, chiar dacă pacienții nu știu decât rareori cât îi va costa. Mai toate spitalele private și companiile de asigurări de sănătate din SUA se descurcă bine financiar. De ce să riști să intri într-un sistem de îngrijire a sănătății cu un cost mai mic și mai puțin familiar? „În lumea actuală a asistenței medicale, singura modalitate prin care un doctor este plătit este să determine pacientul să vină la cabinet, chiar dacă acest lucru nu va duce întotdeauna la mari îngrijiri," spune Strongwater de la Atrius. Mai puțin de 15 la sută dintre medicii din SUA oferă teleconsultații, spune Ann Mond Johnson, CEO al Asociației Americane de Telemedicină.

Ce anume din telemedicină inspiră teamă companiilor de asigurări de sănătate, precum și celor care plătesc cea mai mare parte a facturii de îngrijire a sănătății din SUA? În special, faptul că telemedicina este atât de ușor de accesat, încât oamenii vor apela la aceasta prea des. „Creează riscul ca fiecare durere, oricât de mică, să rezulte într-o solicitare care trebuie onorată", spune dr. David Asch, care conduce Centrul pentru Inovare în Sănătate al Universității din Pennsylvania. „A face oamenii să vină la cabinet este

DOCTOR PE VIDEO
Un sistem bazat pe aplicații pentru furnizarea de asistență medicală ar putea fi mai eficient decât ceea ce majoritatea pacienților primesc în prezent de la medicii lor de asistență primară. Stânga: actorul Robert Young, care l-a interpretat pe dr. Marcus Welby în serialul de televiziune din anii '70. Mai sus, de jos în jos: un medic de îngrijire primară și un medic ortoped consultă un pacient prin intermediul sistemului video de la centrul medical Kaiser Permanente' Capital Hill; un Apple Watch.

FOTO: ABC TELEVISION/GETTY; BROOKS KRAFT LLC/CORBIS/GETTY; JOHANNES EISELE/AFP/GETTY

TRATAMENT POPULAR Mulți pacienți sunt nemulțumiți de serviciile lor curente de îngrijire a sănătății și se îndreaptă spre telemedicină. Unul din cinci pacienți insistă asupra unui medic dispus să facă consultări la distanță, potrivit unui sondaj Harris din 2017. Departamentul pentru Afaceri ale Veteranilor a oferit peste 2,6 milioane de interacțiuni de telesănătate pentru aproape un milion de veterani. Mai sus: Pensionarii din Germania vorbesc cu medicul de familie pe o tabletă; Cealaltă pagină: o pagină web DeepMind Health afișată pe un iPhone.

Întrebarea de 64.000 de dolari este dacă americanii vor fi dispuși **SĂ CUMPERE ÎNGRIJIRI MEDICALE.** Acum nu o fac.

rațiunea asistenței medicale rezultată din o serie de inconveniente". Chiar și Medicare în prezent nu va rambursa pentru majoritatea serviciilor de telesănătate. Și totuși, aproape toți medicii și experții sunt de acord că determinarea oamenilor să să-și controleze sănătatea mai des, mai ieftin și mai convenabil cu furnizorii de servicii medicale ar reduce cu siguranță costurile totale, oferind mai multe oportunități de a surprinde problemele mai devreme, atunci când sunt mult mai ușor și mai puțin scump de tratat.

În timp ce furnizorii și asigurătorii par blocați în status quo, pacienții își pierd răbdarea. Un sondaj recent realizat de HealthPocket, o firmă de informare în domeniul asigurărilor de sănătate, a descoperit că mai mult de jumătate dintre adulții americani n-au apelat la asistență medicală pentru a evita costurile, iar unii pentru că nu le era convenabilă vizita la cabinet. Angajatorii sunt la fel de dornici de o soluție, spune Ron Fontanetta, de la firma de consultanță în asigurări de sănătate Willis Towers Watson. Nu numai că angajatorii plătesc în medie peste 10.000 de dolari anual pe cheltuieli de îngrijire a sănătății pe angajat, notează Fontanetta, dar costurile anuale pentru angajații care au cancer și alte boli complexe crește în procent de două cifre, de la 50.000 de dolari deja astronomici pe an, cea mai mare sursă de creștere a costurilor. „Există o mare oportunitate de a utiliza telemedicina pentru a reduce costurile respective, conectând pacienții și cu doctori străini pentru a obține diagnostice mai precise și tratamente mai eficiente", spune el.

Se poate ca Amazon să fie mai bine poziționat decât furnizorii tradiționali de îngrijiri medicale pentru a reînnoi industria, spune Hightower de la Universitatea din Utah. „Nu trebuie subestimat impactul pe care Amazon l-ar putea avea", spune ea. „Înțelege deja consumatorii în moduri în care noi, ca furnizori tradiționali, nu ne înțelegem pacienții. Sunt capabili să dezvolte o experiență de utilizator pentru îngrijiri medicale care să rezoneze cu angajații de pretutindeni". Sparrman de la Amazon minimalizează importanța noului program de beneficii al companiei. „Suntem abia la început", spune ea. „Trebuie să facem programul eficient pentru angajații noștri, apoi vom vedea unde plecăm de acolo". Executivii din domeniul industriei medicale cred că știu deja încotro se îndreaptă compania: Într-un sondaj realizat de firma de cercetare Reaction Data, Amazon a fost catalogat ca un probabil nou intrat în sistemul de asistență medicală care ar putea perturba industria, în fața companiei Apple, cu o rată de 4 la 1.

Becker, de la Forrester, care tocmai a finalizat un studiu amplu asupra probabilității intrării Amazon în domeniul asistenței medicale, insistă că acesta este pe cale să ofere angajatorilor o alternativă convingătoare pentru actualii asigurători de sănătate și furnizori de servicii medicale. „Credem că Amazon se îndreaptă către construirea unui sistem digital pentru îngrijirea sănătății accesibil consumatorilor, pe care îl va comercializa ca un serviciu", spune el. Aceasta ar include instrumente online care cataloghează simptomele pentru a ajuta pacienții să se îndrepte către un tip de îngrijire adecvat acestora, fie că este vorba de o consultație virtuală, fie de o vizită la sau de la un medic local sau chiar de la medici mai îndepărtați pentru acei pacienți dispuși să călătorească pentru a beneficia de o mai bună îngrijire.

Amazon va facilita găsirea celor mai bune opțiuni, furnizând o serie de informații despre costuri, consultații de calitate și evaluări pentru diferiți furnizori din domeniul să-

FOTO: JAN WOITAS/PICTURE ALLIANCE/GETTY; JASON ALDEN/BLOOMBERG/GETTY

ȘI DR. GOOGLE

Gigantul în motoare de căutare nu caută **O REVOLUȚIE:** Google vrea doar să îmbunătățească status quo-ul

de DAVID H. FREEDMAN

PENTRU A APRECIA CÂT DE MULT ALPHABET, compania mamă a Google, pariază pe îngrijirea sănătății, iată câteva dintre inițiativele și filialele pe care compania le-a format sau dobândit: Verily (noi tehnologii pentru diagnosticarea, gestionarea și tratarea bolilor), Google Fit (urmărirea și încurajarea stilurilor de viață mai sănătoase), Calico (cercetări care vizează tratarea și chiar încetinirea îmbătrânirii), DeepMind Health (aplicarea AI în sănătate și îngrijirea sănătății), Senosis (transformarea smartphone-urilor în monitoare de sănătate) și Fitbit-ul recent achiziționat (urmărirea activității).

În timp ce aceste inițiative au funcționat în mare măsură independent unul de celălalt, Google pare hotărât să le unifice în cadrul proiectului său „Google Health". În cazul în care compania reușește să creeze un set de interacțiune de software, date, instrumente și servicii hardware, ar putea deveni unul dintre cei mai influenți jucători în asistența medicală. Spre deosebire de Amazon, care pare să creeze o alternativă la ceea ce oferă organizațiile de asistență medicală de astăzi, Google pare hotărât să devină un furnizor esențial pentru aceste organizații.

Până acum, cele mai vizibile inițiative Google s-au concentrat pe utilizarea inteligenței artificiale și a altor tehnologii avansate de analiză a datelor pentru organizarea și utilizarea datelor despre pacienți pentru concernele din sistemul de îngrijire a sănătății. Practic, toți cei aflați în asistența medicală sunt de acord că undeva, ascunse în evidența pacienților, sunt idei noi despre cum să surprindă, să gestioneze și să trateze o boală mai eficient și cu costuri mai mici. „Google este axat pe obținerea valorii din datele aflate la organizațiile de asistență medicală", spune Maia Hightower, ofițerul principal de informații medicale de la Universitatea din Utah.

Google a intrat deja în gura lupului prin contractele sale care permit transmiterea datele despre pacienți către spitale. Deși o astfel de partajare nu pare să încalce reglementările de confidențialitate ale pacienților - organizațiile de asistență medicală au voie să transmită date furnizorilor de servicii medicale cu care lucrează, atâta timp cât nu le mai împărtășesc și altora - multe persoane se opun ca informațiile medicale personale să ajungă în mâinile unei companii cunoscute pentru colectarea datelor cu privire la utilizatorii săi și revânzarea acestora. Unii pacienți și grupurile de militanți pentru confidențialitate consideră că oferirea accesului Google la registrele medicale reprezintă o încălcare a vieții private.

Inițiativele Google în monitorizarea sănătății au fost mai puțin controversate. Adevărat, de exemplu, face dispozitive care monitorizează nivelul de zahăr din sânge al persoanelor cu diabet zaharat și înglobează circuite electronice minuscule în lentilele de contact, pentru a urmări bolile ochilor și chiar în scutecele pentru copii, pentru a avertiza părinții cu privire la necesitatea unei schimbări. Fitbit și Google Fit intră și în această categorie.

Unul dintre cele mai mari și, probabil, cele mai ambițioase eforturi legate de sănătate, este pur și simplu acela de a returna informații mai bune atunci când cineva folosește motoarele Google de căutare privind probleme de sănătate. Acest lucru poate părea ca o pălărie veche, dar Google dorește ca astfel de căutări să ofere un prim pas critic în obținerea unui diagnostic, găsirea ajutorului medical potrivit și aflarea bunelor practici de autoîngrijire. În comparație cu amestecul de informații bune cu cele dubioase care apar acum în căutările de sănătate, acesta ar fi un mare pas înainte. N

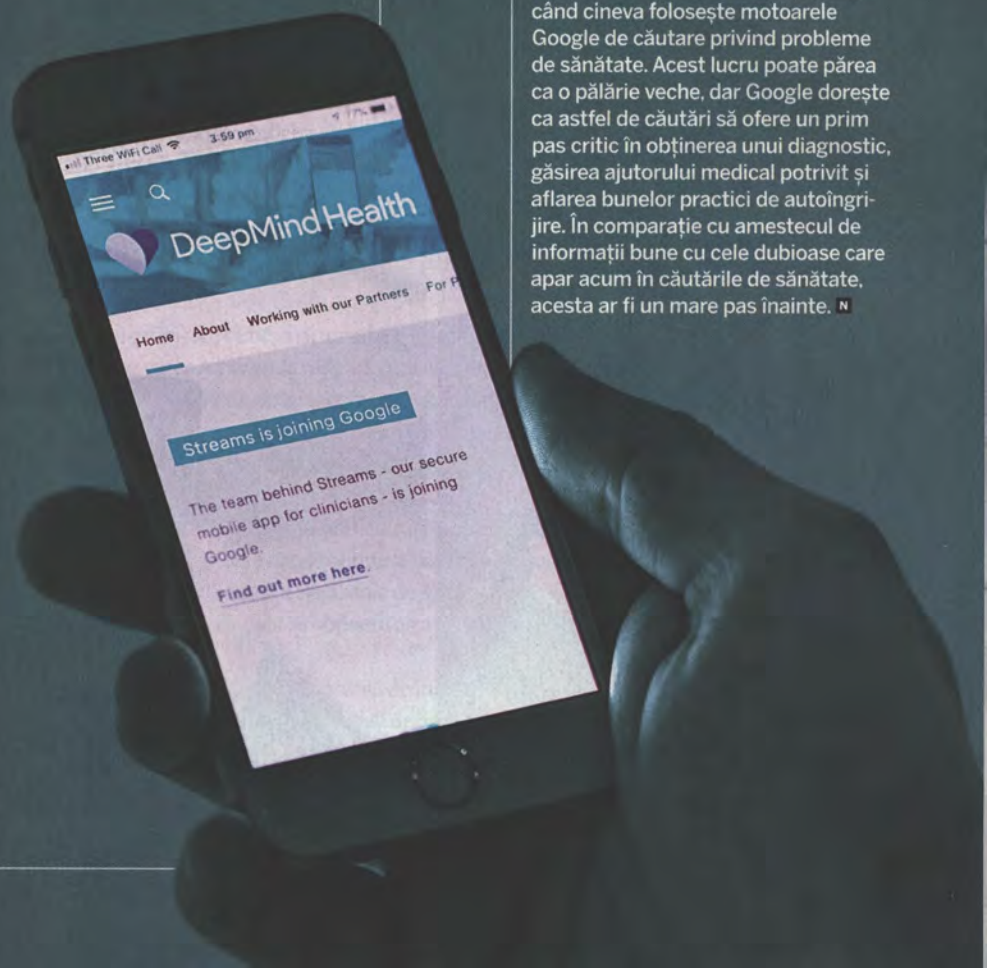

nătății, spune Becker. Astfel, angajatorii pot oferi doar cele mai eficiente opțiuni, iar angajații pot alege dintre acestea luând în considerare banii disponibili, modalitățile mai comode, ratinguri de top și calitate.

În loc să încaseze prime precum companiile de asigurări, Becker consideră că Amazon va încasa plăți pre-negociate de la angajatori pentru fiecare caz în parte, păstrând unele pentru sine și folosind restul pentru a plăti furnizorii. „În loc să aibă contracte cu trei spitale locale, angajatorii vor avea acces la sutele de furnizori cu care Amazon va lucra", spune el. „Amazon va controla punctele inițiale de contact din sistem, adăugând opțiunile și transparența prețurilor care vor transforma acest serviciu într-unul de piață". Rezultatele, adaugă el, ar trebui să conducă la costuri mai mici și rezultate mai bune.

Alții din lumea tehnologiei ar putea dezvolta și îmbunătăți serviciul de telesănătate creat de Amazon sau de la alții. Google și Apple se numără printre cei care lucrează la o varietate de tehnologii de sănătate, inclusiv dispozitive de sănătate digitală care pot fi purtate și la domiciliu, precum și software AI pentru a interpreta datele pe care le adună, oricare date despre pacienți. Astfel de dispozitive pot avertiza un medic cu privire la semnele unei probleme pe cale de apariție la un pacient, cum ar fi creșterea zahărului din sânge, bătăi cardiace neregulate sau scăderea nivelului de oxigen, determinând o ședință video rapidă sau alte intervenții care ar putea împiedica problema să devină mai gravă, în care caz ar necesita tratamente mult mai costisitoare și chiar spitalizări. Și dacă indicii bolii unui pacient arată bine, medicii nu mai trebuie să efectueze teste regulate, economisind mult timp și costuri. „Ceea ce este cel mai interesant în ceea ce privește telemedicina nu este doar că medicii oferă aceeași îngrijire pe care o oferă în cabinet", spune Asch de la Universitatea Pennsylania. „Dar automatizează o mare parte din ceea ce fac medicii".

Apple Watch, de exemplu, este deja aprobat de FDA pentru diagnosticarea unor bătăi neregulate ale inimii. Tehnologiile pentru sănătate sunt deținute în mare parte de compania Google Alphabet, în parteneriat cu producătorul de dispozitive medicale Dexcom, care a dezvoltat un monitor de glucoză purtat pe pielea unui pacient diabetic. O aplicație telefonică însoțitoare îi invită pe pacienții care poartă monitoarele să facă poze cu ceea ce mănâncă, AI recunoscând în jur de un milion de alimente diferite. „Asta oferă o asociere vizuală între ceea ce mănâncă oamenii și ceea ce fac aceste alimente pentru glicemia lor", explică Vivian Lee, președintele platformelor de sănătate Verily. Lee adaugă că informația nu poate doar să ajute pacienții să mănânce mai sănătos, ci le permite clinicienilor din

FACTORUL DE COMODITATE

Medicina bazată pe aplicații ar putea să-i orienteze pe oameni spre stiluri de viață mai sănătoase. Un proiect de sănătate în domeniul tehnologiei al Verily, deținut în mare parte de compania Google Alphabet, folosește o aplicație telefonică pentru a-i determina pe pacienții diabetici să facă poze cu ceea ce mănâncă, AI recunoscând un milion de alimente diferite. Mai jos, de la stânga la dreapta: Vivian Lee, președintele Verily al platformelor de sănătate; un doctor privește radiografiile unui genunchi pe o tabletă. Dreapta: un pacient din Roanne, Franța, folosește o cabină de telemedicină la o farmacie locală.

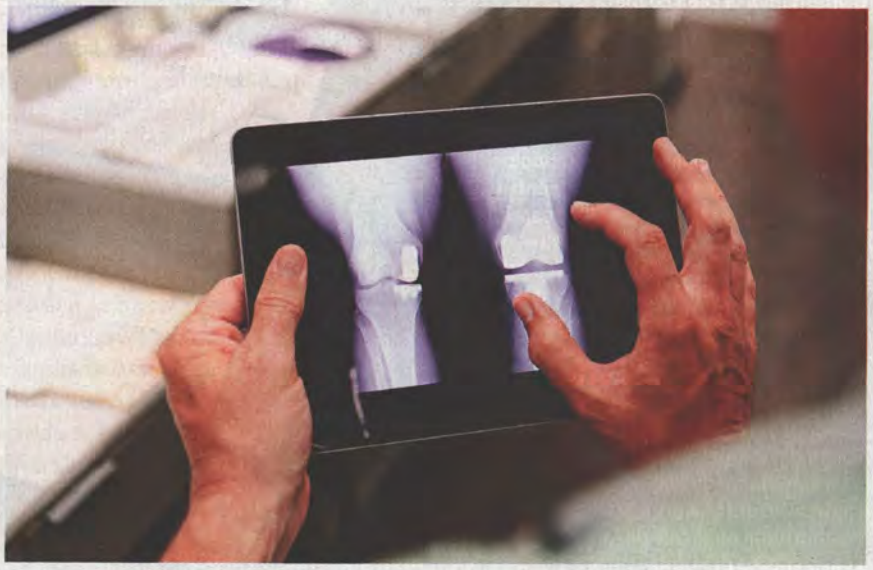

FOTO: COURTESY OF VERILY; HERO IMAGES/GETTY; PHILIPPE DESMAZES/AFP/GETTY

În lumea actuală a serviciilor de sănătate, singura modalitate prin care medicii **SUNT PLĂTIȚI** este în urma consultației la clinică.

sănătate să ofere orientări și intervenții mai eficiente prin mesaje sau prin teleconsultări.

ÎNGRIJORĂRILE CONSUMATORILOR

Convertirea a zeci de milioane de oameni de la planuri convenționale de îngrijire a sănătății la o schemă de telemedicină pe care o testează Amazon nu e ca și când ai înscrie la coș. În primul rând, orice efort de îngrijire a sănătății condus de compania tehnică este de natură să ridice probleme de confidențialitate. Criticii vociferează, de exemplu, în jurul dezvăluirilor recente că Google colabora cu Ascension, unul dintre cele mai mari sisteme de îngrijire a sănătății din SUA, care permitea Google să analizeze datele despre pacienții săi cu AI și alte programe software.

Acele analize ofereau, din punct de vedere tehnic, elemente pentru ca furnizorii de servicii medicale să ofere îngrijiri mai bune, mai rentabile. Dar pacienții s-ar putea opune ca Amazon să vadă informațiile despre sănătate. Un alt sondaj Rock Health a constatat că, în timp ce 72% dintre oameni au încredere în medici ca să dea aceste date, doar 11% au fost de acord ca datele lor să ajungă la companiile tehnologice. Lee recunoaște că există o barieră între datele din sistemul de asistență medicală și lumea tehnologică. „Ne trebuie toate datele obținute din monitorizarea pacienților din registrul electronic de sănătate al pacienților, dar nu ne este ușor să obținem asta în momentul de față", spune ea.

Mulți se plâng de costurile de îngrijire a sănătății din SUA, pacienții fiind deposedați de bani în multe feluri prin abordarea „bani fără obiect". Aceștia obișnuiesc să alerge la cabinetul medicului sau chiar la camera de urgență atunci când au nevoie și rareori se gândesc să cerceteze

CUM FUNCȚIONEAZĂ ASISTENȚA MEDICALĂ HI-TECH?

Iată câteva **TEHNOLOGII** care ar putea transforma în curând modul în care interacționăm cu medicii, clinicile și spitalele

de DAVID H. FREEDMAN

DIAGNOSTICARE PRIN INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ

Chatbot-urile, care folosesc inteligența artificială pentru a angaja clienții în dialogurile de mesagerie, își pot da seama ce ar putea fi în neregulă cu un pacient și de ce îngrijiri are nevoie. Un pacient care se plânge de dureri de stomac, de exemplu, ar fi trimis într-o cameră de urgență dacă simptomele indică, să spunem, apendicită sau la o conversație telefonică cu o asistentă medicală, dacă pare o indigestie. În octombrie, Amazon a cumpărat compania Health Navigator, care oferă chat-uri de diagnostic. Sute de companii din domeniul tehnicii de sănătate lucrează la instrumente de diagnosticare bazate pe AI pentru orice, de la cancerul de piele până la atacuri de cord.

DIAGNOSTICARE LA DOMICILIU

Un kit care costă până la 200 de dolari, cum ar fi unul oferit de TytoCare, poate oferi multe dintre instrumentele necesare pentru un examen fizic autoadministrat acasă, inclusiv un stetoscop și un dispozitiv de examinare a urechii. Setul poate înregistra imagini și sunete și le poate transmite unei asistente medicale, medic sau program de diagnostic AI.

EXAMEN IMAGISTIC LOCAL

Nu puteți face propriile scanări RMN sau CAT la domiciliu - nu, deocamdată, dar în curând veți putea obține un examen rapid și ieftin la o stație imagistică din cartier. Departamentul pentru Afaceri ale Veteranilor intenționează deja să înființeze astfel de stații, care ar putea fi accesate de diferite organizații de îngrijire a sănătății, la fel cum companiile de telefonie împărtășesc turnurile de telefonie mobilă. Datele ar putea fi apoi transmise medicilor sau unui program AI pentru un diagnostic rapid.

FEEDBACK COMPORTAMENTAL

Serviciile de asistență medicală vor acorda tot mai multă atenție la ceea ce mănânci, cât de activ ești, dacă îți iei toate pastilele și dormi suficient și alte probleme legate de sănătate, care pot avea un impact mai mare asupra bolilor precum diabetul, cancerul și bolile de inimă decât medicamentul convențional. Serviciile de sănătate, inclusiv cel pe care Amazon îl pune la dispoziția angajaților săi, ar putea folosi tehnologia portabilă și video pentru a urmări comportamentul pacienților și a-i încuraja - prin mesaje text, oferte de premii și altele – să facă mai multe exerciții și să reducă din alimentele bogate în calorii.

ANALIZA POPULAȚIEI

Prin combinarea și analizarea informațiilor de la mulți pacienți, organizațiile de asistență medicală își pot da seama care pacienți vor beneficia cel mai mult de niveluri mai mari de îngrijire și atenție, cum ar fi cei cu boli cronice sau alte afecțiuni grave. Un serviciu de îngrijire medicală Amazon ar putea reduce costurile, concentrând proactiv serviciile suplimentare de comunicare, monitorizare și prevenire asupra acestor pacienți, îndreptându-i spre vizite repetate de urgență și spitalizări, care reprezintă o mare parte din costurile de îngrijire a sănătății. N

pentru cea mai bună ofertă, fiind interesați doar să se asigure că furnizorul lor este în rețeaua de sănătate. De asemenea, se așteaptă să obțină cel mai eficient tratament disponibil, chiar dacă un alt tratament ar putea să funcționeze la fel de bine la un cost mai mic.

Dacă un sistem de îngrijire a sănătății, cum ar fi cel pe care Amazon îl testează, poate reduce costurile, pacienții vor trebui să accepte ca sistemul să-i ghideze spre soluții mai ieftine pentru problemele lor. Aceasta ar putea fi o vizită la un furnizor de servicii de sănătate care percepe un onorariu mai mic decât medicul lor, o radiografie în loc de RMN, un medicament care este mai ieftin decât cel care este prescris de obicei, să poarte un mic monitor câteva săptămâni sau chiar ani în loc să înceapă o serie de teste de rutină. „Întrebarea de 64.000 de dolari este dacă americanii vor fi dispuși să cumpere îngrijiri medicale", spune Becker de la Forrester Research. „Nu o fac acum, dar vor trebui să afle cât îi costă fiecare opțiune înainte de a ieși pe ușa pentru a căuta servicii medicale".

FOTO: RACHEL KELEMEN MYERS/RACHELIMAGES; FS PRODUCTIONS/GETTY

În timp ce 72% dintre oameni au încredere să-și dea datele medicilor, doar 11% doresc să facă același lucru cu COMPANIILE TEHNOLOGICE.

De asemenea, vor trebui să se obișnuiască cu ideea de a lua propriile decizii cu privire la sănătate, precum și de a rezolva unele dintre problemele lor printr-un simplu text, aplicații și site-uri web. Pacienții vârstnici pot avea probleme în a face acest salt, remarcă Fontanetta. Tinerii vor trebui să deschidă calea. „Milenialii și Generația X preferă deja interacțiunile virtuale", spune el. „Modul în care accesează asistența medicală va urma probabil toate celelalte căi virtuale prin care cumpără bunuri și servicii și comunică cu ceilalți". Jay Sanders, CEO al Global Telemedicine Group, consultant în domeniul managementului asistenței medicale, este de acord. „Viteza adoptării va fi stabilită de cât de repede tinerii o vor considera drept rutină", spune el.

În mod ironic, de fapt, pacienții care fac această trecere constată că le este mai ușor să-și împărtășească problemele de sănătate cu furnizorii electronici de îngrijiri medicale decât cu versiunile umane. „Când un medic întreabă cum vă simțiți, cei mai mulți oameni au tendința de a spune că bine, chiar dacă nu așa se simt", spune Priyanka Agarwal, un medic care a părăsit recent Centrul pentru Inovare Digitală de la Universitatea San Francisco pentru a conduce departamentul de sănătate digitală la MyoKardia, o firmă de biotehnologie axată pe bolile de inimă. „S-ar putea să existe sute de semne mici de probleme pe care pacienții nu știu să le comunice într-o întâlnire față în față cu un medic, dar într-un dispozitiv de monitorizare sau un program software pot să apară". Astfel de semne pot fi orice, de la dureri minore, la probleme de somn, până la oboseală cronică.

Nimeni nu crede că îngrijirea sănătății om-la-om va dispărea, nici măcar că va fi redusă. Însă în cadrul unor sisteme de asistență medicală mai noi, electronice, serviciile pot fi redistribuite într-un mod care să reducă costurile și să îmbunătățească rezultatele. „Toți cei din sistem pot folosi o abordare digitală a ceea ce au nevoie, pentru că este atât de ușor de accesat", spune Hightower de la Universitatea din Utah. În acest fel, putem oferi mai multe dintre aceste consultații om-la-om cu costuri mai mari pentru pacienții cu risc mai mare, putem chiar și să trimitem clinicieni la domiciliu.

Indiferent dacă mișcarea mult așteptată a Amazon se va întâmpla, industria americană de îngrijire a sănătății pare să se îndrepte spre o „perturbare" stil Silicon-Valley. N

DECONECTARE DATE
După dezvăluiri despre vânzarea informațiilor utilizatorilor de pe Facebook, pacienții ar putea împiedica accesul Amazon, Google și al altora la informații de sănătate sensibile. Dar mulți se plâng de costurile de îngrijire a sănătății din SUA, pacienții fiind deposedați de bani în multe feluri prin abordarea „bani fără obiect". Mai sus: clinicienii își îngrijesc pacienții într-un spital. Stânga: o mamă și copilul ei folosesc un dispozitiv TytoCare.

OPEL CORSA 1.5D ELEGANCE

Personalitate multiplă

Cea de-a șasea generație a celui mai bine vândut model Opel, Corsa, suferă de personalitate multiplă. Pe de o parte, platforma CMP a Grupului PSA permite echiparea cu motoare convenționale sau cu o unitate electrică. Iar pe de alta, în funcție de versiunea de echipare, mașina pune accentul fie pe confort, fie pe sportivitate.

CEA DE-A ŞASEA GENERAŢIE A celui mai bine vândut model Opel, Corsa suferă de personalitate multiplă. Pe de o parte, platforma CMP a Grupului PSA permite echiparea cu motoare convenţionale sau cu o unitate electrică. Iar pe de alta, în funcţie de versiunea de echipare, maşina pune accentul fie pe confort, fie pe sportivitate.

Newsweek România a participat, la sfârşitul lunii noiembrie, la evenimentul de lansare internaţională a noului Opel Corsa, care s-a desfăşurat în Croaţia, pe Coasta Dalmată, şi, aşa cum v-am promis în numărul 83 al revistei, când am radiografiat versiunea sportivă Corsa 1.2 Turbo 130 GS Line AT8, revenim cu detalii despre cea de-a doua maşină testată cu această ocazie - Opel Corsa 1.5 diesel Elegance. În mare parte, maşinile sunt la fel, însă câteva detalii şi setări le fac aproape complet diferite.

Dacă GS Line-ul pune accentul pe sportivitate, în primul rând cu o suspensie fermă şi scaune profilate, Elegance are o personalitate orientată către confort. Suspensia este mai moale şi silenţioasă, absorbind fără mofturi denivelările asfaltului, iar scaunele faţă reglabile pe şase direcţii sunt şi ele mai moi, sporind nivelul de relaxare în timpul călătoriilor mai lungi. Reversul orientării către confort? În cazul denivelărilor succesive, suspensia de pe Elegance nu reuşeşte să „citească" chiar în timp real drumul, dând şoferului senzaţia că maşina începe să plutească, iar pe virajele abordate rapid maşina se înclină mai mult şi nu îmbie piciorul drept să strivească acceleraţia, cum o face GS Line-ul.

DE

RĂZVAN SCĂEŞTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

Cu ochii în rezervor

Motoarele diesel care respectă cele mai drastice norme de poluare încă mai au

multe de spus chiar și în clasa mică. O demonstrează clar noul Opel Corsa 1.5D, cel puțin datorită elasticității în exploatare și a economiei de carburant, care se vede direct în buzunarul utilizatorului. Agregatul cu patru pistoane de origine PSA dezvoltă 102 cai putere, la 3.500 rpm, și un cuplu maxim de 250 Nm, la 1.750 rpm. Nu e mult, dar e suficient pentru greutatea de numai 1.165 de kilograme a mașinii.

Dacă se trece peste faptul că se aude destul de tare în habitaclu (probabil, fiind vorba despre o mașină de preproducție, a fost neglijată insonorizarea, deoarece, pe Crossland X, de pildă, același motor nu deranjează deloc) și

14.481 €

este prețul de bază pentru un Opel Corsa 1.5D, TVA inclusă.

sunt exploatate adecvat cele șase trepte ale cutiei de viteze manuale, Corsa 1.5D se mișcă destul de fâșneț atât în traficul urban, cât și pe autostradă sau pe șosele de munte. Singura problemă este că șoferul trebuie să învețe sunetul motorului la diferite turații, pentru că turometrul nu prea se vede. Corsa F a renunțat la instrumentarul de bord analogic în favoarea unui display. E măricel, arată frumos, dar are o grafică neinspirată. Lăsând la o parte gradul scăzut de personalizare, turometrul, li-

trometrul și indicatorul de temperatură a motorului sunt reprezentate sub forma unor linuțe pe ultima linie a acestui display, fiind aproape imposibil de monitorizat exact turația.

În ceea ce privește consumul de carburant, Opel Corsa 1.5D este un adevărat performer. Chiar surprinde. Orașe cu trafic rarefiat în extrasezon, drumuri virajate, cu pante și rampe lungi, tuneluri și autostrăzi săpate în stâncă. În urma unui traseu de circa 100 de kilometri, ce a inclus toate elementele enumerate mai sus și în care am profitat de fiecare metru pentru a studia comportamentul mașinii în toate situațiile, mai puțin condusul economic, consumul mediu s-a stabilizat la 4,2-4,3 litri/100 km. E mult, e puțin, rămâne de discutat. Cu siguranță, este deosebit de competitiv (nu facem comparații în momentul de față). Dar de ce este surprinzător? Simplu, Corsa 1.5D este printre puținele mașini testate în ultima vreme cu un consum mediu afișat de computer atât de apropiat de cifra oficială – 4,1 litri/100 km (WLTP).

Viața la bord

A șasea generație Corsa, model ce a fost votat „Cea mai bună achiziție din Europa 2020" de către juriul Autobest și a câștigat titlul „Company Car Of The Year", în categoria autovehiculelor de mici dimensiuni, în urma voturilor cititorilor revistei germane „Auto Bild", este cu 39 de milimetri mai lungă decât Corsa E, cu 48 de milimetri mai joasă și cu un milimetru mai îngustă. Iar ampatamentul este cu 28 de milimetri mai mare. În clasa supermini, în care fiecare milimetru contează, aceste cifre se traduc printr-un spațiu interior mai generos, chiar dacă, în continuare, spațiul pentru pasagerii de pe bachetă este destul de limitat, și printr-o aerodinamică exemplară.

La fel ca în cazul tuturor modelelor Opel noi, inginerii au optimizat caracteristicile aerodinamice ale noului

Corsa în tunelul aerodinamic al Universității din Stuttgart, operat de Institutul de cercetare în inginerie și motoare auto. Rezultatul? Un coeficient aerodinamic de 0,29 și o zonă frontală redusă față de modelul anterior, de numai 2,13 m2, ceea ce fac ca noul Corsa să fie unul dintre cele mai aerodinamice modele din clasă.

Poziția la volan este joasă și confortabilă. Scaunele oferă un sprijin lateral bun, dar nu la nivelul scaunelor sport de pe GS Line. Iar planșa de bord este desenată ergonomic, comenzile fiind ușor și intuitiv de accesat. Materialele și finisajele sunt, în general, bune, dar pentru fețele de uși s-ar fi potrivit un plastic de mai bună calitate, eventual, moale și plăcut la atingere măcar în zonele de contact direct. Portbagajul de 309 litri nu este cel mai mare din clasă, dar este mai mare cu 24 de litri față de cel al modelului anterior.

La capitolul tehnologie îmbarcată, noul Corsa este cu adevărat avangardist, introducând, în premieră, de exemplu, în clasa B farurile adaptive IntelliLux LED matrix. Cele opt segmente de LED-uri sunt controlate de camera frontală de înaltă rezoluție de ultimă generație și adaptează în mod continuu și automat fasciculul luminos la fiecare situație din trafic și din mediul înconjurător. Apoi, lista este completată de cam toate sistemele de asistență de ultimă oră, precum recunoașterea indicatoarelor rutiere, tempomatul automat sau sistemul de protecție la impact lateral controlat de senzori.

Verdict *Newsweek România*

+ Design incisiv, motor elastic și deosebit de economic, comportament rutier plăcut, faruri adaptive IntelliLux LED matrix eficiente și economice, tehnologie îmbarcată, sistem multimedia, timonerie precisă și plăcută în exploatare.

– Grafica instrumentarului de bord, plasticul dur din care sunt făcute fețele de uși, suspensie confortabilă, dar puțin cam moale, zgomotul destul de pregnant al motorului diesel în habitaclu.

TRAVEL MIX 4K

Abonează-te!

La furnizorul tău de servicii TV!

SĂNĂTATE

De ce ne simțim bine când facem sport

Lene de dimineață, gri de noiembrie la geam, mușchii dor de la frig și de stat la birou, parcă și pantalonii strâng un pic în talie, deci apare dilema: să merg sau nu la sală?

BINE AR FI CA DECIZIA SĂ FIE da, merg la sală. Cei care au făcut-o deja și merg regulat acolo, să zicem de trei ori pe săptămână, vor fi total de acord cu ceea va urma în acest articol.

Stare de bună dispoziție, ochi vii, obraji îmbujorați, senzația că hainele vin bine, și nu doar senzația, minte agilă, somn de calitate în seara următoare și un apetit sănătos - aici cu grijă însă.

Este limpede că efortul fizic are un efect benefic asupra întregului organism. Vorbim aici de efortul fizic făcut în timpul liber, de orice tip, efectuat afară individual (jogging, bicicletă, înot) sau în echipă (fotbal, handbal, volei, baschet). De asemenea, și de efortul efectuat în sală - fitness, zumba, pilates, yoga, spinning etc.

Nu voi intra în zona medicinei sportive, care detaliază fiecare tip de sport cu efectele benefice asupra varii grupe de mușchi, aparat cardiovasucular, respirator etc.

Voi discuta un pic despre ce se întâmplă din punct de vedere hormonal când facem efort fizic, moderat să zicem, adică atunci când cordul nostru ajunge la o frecvență cardiacă de 60-70 la sută din valoarea maximală.

În primul rând, glandele medulosuprarenale intervin prin catecolamine, dintre care cele mai importante sunt adrenalina, produsă în special la nivel glandular, noradrenalina, care provine predominant din sistemul ganglionar vegetativ, plus dopamina. Acestea sunt implicate în renumitele reacții de fugă sau luptă. La nivelul sistemului cardiovascular, catecolaminele cresc frecvența cardiacă, cresc contracția miocardului, produc vasoconstricție în zonele neimplicate în efort (tegumente, piele) și vasodilatație la nivel muscular.

La nivel mușchilor striați crește fluxul de sânge și este stimulată contractilitatea.

De asemenea, adrenalina, noradrenalina și dopamina oferă combustibilul de bază pentru susținerea efortului fizic - glucoza – prin glicogenoliză hepatică și musculară, apoi intervin în lipoliză - adică oferă sursa alternativă - acizii grași și glicerol, ce vor fi ori transformați în glucoză ori folosiți în ciclul Krebs de obținere de energie.

Cortizolul, hormonul supraviețurii, produs de partea fasciculată din glandele suprarenale, acționează asupra metabolismului glucidic, producând glucoză prin glicogenoliză hepatică și gluconeogeneză și crescând rezistența la insulină. De asemenea, intervine în lipoliză, dar și în catabolismul proteic, cu același scop: produce materii prime pentru producția de glucoză. Tot cortizolul crește tensiunea arterială, permițând adaptarea la efort.

Aldosteronul, produs de partea glomerulară a suprarenalei, stimulează retenția hidrosalină în tubii distali și elimină potasiul.

Ca să susțină secreția cortizolului, hipofiza contribuie crescând secreția de ACTH, hormonul cheie pentru buna funcționare a corticosuprarenalei.

Tot din glanda hipofiză vine și GH, hormonul de creștere, care în afară de rolul bine știut de hormon anabolic și proliferativ, ajută la asigurarea supor-

DE

DR. ANTONELA BURLACU

tului metabolic al efortului. GH este un hormon hiperglicemiant şi lipolitic - se alătură în efecte cortiolului şi hormonilor tiroidieni. Hormonii tiroidieni, T4 şi T3, hormonii de trezire, ţin în priză toate aparatele şi sistemele. La nivel cardiovascular, ei cresc frecvenţa cardiacă , cresc contractilitatea miocardului, cresc tensiunea sistolică.

La nivel respirator, T4 şi T3 cresc frecvenţa respiraţiilor şi asigură o bună funcţionare a tiroidei. De asemenea, prin glicogenoliză şi lipoliză oferă substraturile necesare susţinerii efortului şi refacerii de după.

În timpul efortului se descarcă peste 20 de endorfine, cea mai cunoscută fiind serotonina, sau „hormonul plăcerii", care ne dă acea stare de bine de după efort.

Vin şi alţi neurotransmiţători, GABA, care temporizează ritmul de funcţionare al sistemelor implicate în efort - pentru a evita suprasolicitarea. În aceeaşi notă, de neurotransmiţători cu efecte predominante la nivel cortical şi subcortical-amigdalian-limbic, se descarcă glutamina, arginina, alţi aminoacizi excitatori.

Să nu uităm de ocitocină, hormon secretat în neurohipofiză împreună cu hormonul antidiuretic. Primul este implicat primordial în declanşarea naşterii şi lactaţiei, dar şi în starea de bine de după sport, iar ADH reduce diureza şi menţine volumul intravascular necesar bunei funcţionări în efort. Efortul fizic ajută la pătrunderea glucozei la nivel celular, ex muscular, atât prin transportatorii ştiuţi Glut 4, dar şi printr-o cale independentă de insulină. De aici, efectele benefice ale sportului pe reglarea glicemiei la pacienţii cu diabet, deficitari în insulină.

Aşadar, să ne mişcăm. Oriunde şi oricum. Pe jos, pe două roţi sau trei.

Glandele noastre percep provocarea şi reacţionează. Se activează. Cu cât mai des, cu atât mai bine.

DR. ANTONELA BURLACU
este medic primar endocrinolog competenţă ecografie endocrină

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

Ilustrație de BRITT SPENCER

PUNCTUL PE I

Kelly McCreary

„ESTE UN LUCRU REMARCABIL SĂ FII DIFUZAT ATÂT DE MULT TIMP ŞI să simți că fiecare sezon vine cu încă ceva interesant, pe care să-l aștepți", spune Kelly McCreary despre *Anatomia Grey*, serialul realizat de ABC și care a revenit pe TV pentru cel de-al 16-lea sezon, în septembrie.

Este cel mai lung serial cu temă medicală difuzat la o oră de maximă audiență din istoria televiziunii americane, depășind renumitul „Spital de Urgență" al NBC. McCreary - care s-a alăturat echipei în 2014 ca dr. Maggie Pierce, chirurgul cardiotoracic și soră vitregă a lui Meredith Grey (Ellen Pompeo) - este la fel de uimită ca și fanii show-ului de capacitatea continuă a seriei de a oferi noi linii interesante pentru toate personajele sale. Până acum, în acest sezon, relația lui Maggie s-a rupt complet, iar sora ei a fost eliminată din funcția înaltă de șef de chirurgie generală la Spitalul Memorial Grey Sloan.

Dar este doar o mică parte din „provocările imprevizibile" prin care, spune McCreary, trec personajul ei și celelalte în acest sezon. Ea pune toate întorsăturile emoționante și schimbările pe seama talentului scenariștilor. „Avem mereu sânge proaspăt; în fiecare sezon există un talent nou, iar scriitorii injectează această nouă energie în film".

„Putem face într-adevăr o diferență individuală și colectivă în comunitățile noastre".

Cum reușește *Anatomia lui Grey* să creeze în continuare povești noi?
Are o fundație minunată pentru poveștile personajelor. Iar aducerea câte unui personaj nou, dar statornic, în fiecare sezon, adaugă o dinamică puternică. Le permite personajelor vechi să aibă noi parteneri de joacă și un teren de dezvoltare proaspăt. Acestea sunt ingredientele secrete.

Relația romantică a lui Maggie cu Jackson [Jesse Williams] s-a rupt. Își pot recupera scânteia?
Ei trebuie să se vadă și să devină conștienți unul de celălalt, să le placă acea versiune a persoanei pe care o au în față.

Ce ai învățat din *Anatomia lui Grey* despre cum să lucrezi cu cineva cu care ai legături de iubire?
Substanța oricărei relații este modul în care comunici. Sunt multe de învățat de la serial; de exemplu, cum să nu lupți. Vrei ca lucrurile să meargă sau vrei să câștigi?

Ești un ambasador al campaniei „When We All Vote/Când votăm toți". Ce pregătiți pentru alegerile din 2020?
„When We All Vote" este o campanie pentru înregistrarea celor ce pot vota și pentru îndemnarea lor să meargă la urne. Încercăm mereu să ne asigurăm că alegătorii participă și sunt conștienți de alegerile lor locale, dar pentru 2020 vom lucra pentru a crește gradul de conștientizare a ceea ce înseamnă procesul electoral. Am devenit și mai conștientă în viața mea de adult despre câtă putere avem de fapt, cum putem face diferența în comunitățile noastre la nivel individual și colectiv.
—*Janice Williams*

PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

1

2-3

TRANSFORMARE

De la rugby la fotbal și invers

Mai mulți jucători renumiți de fotbal au practicat și rugby-ul în tinerețe, unii fiind chiar la un pas de o carieră în sportul cu balonul oval. Sunt însă și numeroși rugby-ști care au început cu fotbalul.

INTERESANT ESTE CĂ TREI DINTRE fotbaliștii importanți care au jucat rugby sunt galezi. Este vorba despre Ryan Giggs, Gareth Bale și Aaron Ramsey, conform ruck.co.uk. De asemenea, există și jucători importanți de rugby care au cochetat cu ambele, iar neo-zeelandeza Melissa Ruscoe a mers cu amândouă sporturile la nivel de echipe naționale.

1. Ryan Giggs, unul dintre fotbaliștii legendari ai echipei Manchester United, a crescut urmărindu-l pe tatăl său, Danny Wilson, jucător notabil de rugby în Țara Galilor. Giggs a practicat acest sport până la 14 ani, când s-a decis să se concentreze pe fotbal.

2. Gareth Bale, starul echipei Real Madrid, a practicat și rugby-ul în timpul școlii, fiind coleg de echipă cu Sam Warburton, cel care avea să devină căpitanul echipei naționale de rugby a Țării Galilor. Tot în timpul școlii, Bale a mai practicat și hocheiul, având rezultate foarte bune la toate sporturile.

3. Aaron Ramsey, mijlocașul echipei Juventus Torino, a fost și el un jucător de rugby talentat înainte de se hotărî să treacă la fotbal. În timpul școlii, a jucat ca aripă la echipa de rugby Caerphilly RFC. Acolo a fost chiar abordat de scouterii echipei St. Helens RFC, club de primă divizie în Rugby League, dar Ramsey semnase deja pentru Academia de fotbal Cardiff City.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

4. Melissa Ruscoe a reprezentat Noua Zeelandă atât la rugby, cât și la fotbal, fiind chiar căpitan de echipă al celor două reprezentative. Ea a devenit campioană mondială cu „Black Ferns" (naționala feminină a Noii Zeelande) în 2006 și 2010. În perioada în care a jucat fotbal, Melissa a adunat 23 de selecții la echipa națională, pentru care a marcat două goluri.

5. Danny Cipriani, internațional englez de rugby, a jucat la echipa de juniori Queens Park Rangers și i s-a oferit un loc în formația de tineret a lui Reading, înainte de se hotărî să se dedice sportului cu balonul oval. Chiar și după trecerea sa la rugby, a flirtat cu revenirea la fotbalul, după ce s-a antrenat cu Queens Park Rangers, Tottenham, Colorado Rapids și MK Dons.

6. Wesley Fofana, internațional francez de rugby, a crescut în regiunea Paris și s-a antrenat în copilărie la echipa de fotbal CFF Paris, acolo unde lucra tatăl său. La 13 ani a luat însă decizia de a se dedica rugby-ului.

7. Luke McAlister, internațional All Blacks, a crescut în nord-vestul Angliei și a fost, în copilărie, la Manchester United Academy. Familia s-a întors în Noua Zeelandă când Luke avea 13 ani și acolo a început și cariera sa în rugby.

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

4

5

6

7

Cuza pune bazele României

24 IANUARIE 1859: ADUNAREA ELECTIVĂ DIN ŢARA ROMÂNEASCĂ ÎL alege domn pe boierul unionist Alexandru Ioan Cuza, care fusese ales domn al Moldovei în 5 ianuarie. Astfel, se înfăptuia Unirea Principatelor, în ciuda opoziţiei marilor puteri, cu excepţia Franţei.

În cadrul Conferinţei de Pace de la Paris, din 1858, după Războiul Crimeii (1853-1856), în care Franţa, Anglia şi Imperiul Otoman au înfrânt Rusia, s-a stabilit şi unirea formală a Principatelor, cu doi domni, două Adunări elective, două guverne şi două instituţii comune – Comisia Centrală şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie.

În Moldova a existat un curent puternic antiunionist, existând temeri că alegerea Bucureştiului drept capitală a noului stat va face ca Moldova să-şi piardă influenţa, însă divanurile ad-hoc s-au pronunţat pentru unire. După ce Cuza a fost ales domn al Moldovei, a urmat şedinţa Adunării elective din Ţara Românească, unde locţiitorii domneşti erau împotriva Unirii. Dar, în 24 ianuarie, deputatul Vasile Boerescu a propus alegerea lui Cuza, profitând de faptul că textul Convenţiei de la Paris nu spunea că persoanele alese în Principate trebuie să fie distincte.

„Jur în numele Preasfintei Treimi şi în faţa Ţării că voi păzi cu sfinţenie drepturile şi interesele Principatelor Unite; că în toată Domnia mea voi priveghea la respectarea legilor pentru toţi şi în toate", spunea Cuza, la depunerea jurământului, în 8/20 februarie 1859.

După doi ani de eforturi diplomatice, Unirea este recunoscută, dar doar pe timpul domniei lui Cuza. În 1862, odată cu unificarea Parlamentului, Guvernului, condus de conservatorul Barbu Catargiu, şi proclamarea oficială a Bucureştiului drept capitala României, Unirea era definitivă.

Reformele lui Cuza – secularizarea averilor mănăstireşti, legea rurală, legea învăţământului şi un nou Cod Civil – vor pune bazele României moderne.

24-30 IANUARIE

Edison ne luminează

27 ianuarie 1879: Thomas Alva Edison primeşte patentul pentru becul incandescent. În patent, Edison descrie diverse modalităţi de a crea filamentele de carbon, aici incluzând bumbac, lână, lemn şi hârtie. Dar, după câteva luni de la acordarea patentului, Edison constată că un filament din bambus carbonizat poate să dureze şi până la 1.200 de ore. Becurile electrice sunt folosite încă în multe ţări, datorită costului redus şi a disponibilităţii pe scară largă.

Gandhi este ucis

30 ianuarie 1948: Este asasinat Mahatma Gandhi, conducător al mişcării de eliberare a Indiei. El a fost omorât de un fanatic hindus, Nathuram Godse, pe când se îndrepta spre o ceremonie religioasă. Godse credea că Gandhi a trădat cauza hindusă, prin eforturile sale de a-i împăca pe hinduşi cu musulmanii. Gandhi fost împuşcat de trei ori în piept, iar ultimele sale cuvinte ar fi fost „Hey Raam" (O, Dumnezeule!).

Hitler preia conducerea

30 ianuarie 1933: Adolf Hitler este numit, de către preşedintele Paul von Hindeburg, în functia de cancelar al Germaniei. Hindenburg a cedat la presiunea oamenilor de afaceri germani, crezând că prezenţa în guvern a unor personalităţi din afara partidului nazist îl vor tempera pe Hitler. Însă, în scurt timp, noul cancelar a extins puterea poliţiei secrete, Gestapo, a pus această instituţie sub controlul lui Hermann Goring, iar funcţiile de conducere au fost preluate de naziști. Din acel moment, Hindenburg n-a mai putut opri ascensiunea lui Hitler.

FOTO: REDESCOPERAISTORIA.RO

Magic FM
always great music
magicfm.ro
Download on the App Store
GET IT ON Google Play

ABONEAZĂ-TE!

MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.

Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....

Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....

Localitate ..... Județ / Sector .....

Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.

Semnătura abonatului .....

PAȘI PENTRU ABONARE

A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPĂRĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc

Tip abonament / Perioada	1 lună	3 luni	6 luni	12 luni
PRINT (revista tipărită; acces parțial online; newsletter)		**139lei**	**259lei**	**499lei**
PRINT + DIGITAL (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter)		**169lei**	**319lei**	**619lei**
DIGITAL (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter)	**18lei**	**49lei**	**89lei**	**169lei**

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ, vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 sau prin e-mail, la adresa: abonamente@newsweek.ro.

BMW X6 xDrive40i. Consum mixt de combustibil, în l/100 km: 8,6-8,0.
Emisii medii de CO_2, în g/km: 197-181.

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025